

NAŠE DELO

Izidi volitev

VEVČE, MAJ — V aprilski številki »Našega dela« smo poročali o pripravah za letošnje volitve delegatov v delavski svet, odbore, odbor delavske kontrole in nadomestnih delegatov v obe splošni delegaciji. Organizacijske priprave so bile usklajene, tako da so bile volitve v vse navedene organe istočasno, to je v četrtek 13. maja.

Kandidati so bili predlagani na zborih delavcev v vseh obratih med 21. in 26. aprilom. Na zborih delavcev so bile sprejete kandidatne liste po volilnih enotah. Za odbor delavske kontrole in za nadomestne delegate v obe splošni delegaciji je konferenca OO sindikata ob sodelovanju drugih družbenopolitičnih organizacij predlagala enotne kandidatne liste za celotno delovno organizacijo, v katere so bili vneseni kandidati na podlagi predhodnega evideniranja in preverjanja, če izpolnjujejo vse zahtevane pogoje za te funkcije.

Volili smo na sedmih voliščih:

— volišče št. I je bilo v obratni okrepčevalnici proizvodnje, na njem so volili delavci vseh petih papirnih strojev, brusilnice in vodstva proizvodnje, za delavski svet pa prva, četrta in peta volilna enota, medtem ko druga in tretja nista volili;

— volišče št. II je bilo v papirni dvorani, na njem so volili delavci strojne in ročne dodelave;

— volišče št. III je bilo v obratu Premaz za delavce tega obrata;

— volišče št. IV je bilo v obratu Tapete za delavce tega obrata;

— volišče št. V je bilo v topilarni za delavce obrata Energetika;

— volišče št. VI je bilo v obratu Vzdrževanje za delavce tega obrata oziroma 12. in 14. volilne enote za delavski svet;

— volišče št. VII je bilo v upravnih stavbi za delavce skupnih služb in obrata družbeni standard.

Volilni odbori na voliščih so imeli zahtevno nalogo, da so volivcem pojasnjevali, kako glasovati s štirimi različnimi glasovnicami. Poleg tega so morali ugotavljati volilno pravico in evidentirati udeležbo po dveh različnih volilnih imenikih. Dva volilna imenika sta bila nujna zaradi 13 volilnih enot za delavski svet in osmih volilnih enot za odbore.

V delavski svet smo na letošnjih volitvah morali izvoliti 24 delegatov za mandatno dobo dveh let. Kandidiralo je 36 kandidatov. Izvoljeni so bili:

— v 1. volilni enoti (vodstvo proizvodnje, V. PS. in laboratorij): GARBAJS Ivan,

— v 4. volilni enoti (III. PS): GRABNAR Stane in MURANOVIČ Nuriya,

— v 5. volilni enoti (IV. PS): PURIĆ Hasan in ZUPANČIČ Tone,

— v 6. volilni enoti (Strojna dodelava): SKUBIC Slavko, ŠKRJANC Stane,

— v 7. volilni enoti (Ročna dodelava): ALIČ Marija, SEVER Boža, GRABEC Malči,

— v 9. volilni enoti (Premaz): ALIČ Dušan, BRDAR Đuro in CVETKO Vinko,

— v 10. volilni enoti (Oddelek za strojništvo): MANČU Ilija in ŠUBELJ Franc,

— v 14. volilni enoti (Oddelek za gradbeništvo in vodstvo vzdrževanja): MAROLT Anton,

— v 16. volilni enoti (Prodaja, izvoz, kontrola izdelkov, vodstvo komercialne in nakladalci): JOZELJ Marija,

— v 17. volilni enoti (Vodstvo transporta, avtopark, vozniki viharjev, razkladalci, skupina za vzdrževanje transportnih poti in zelenic): ŽIDAN Stane in JANEŽIČ Franc,

— v 18. volilni enoti (Kadrovska, organizacijsko-analitska, pravna služba, programski center, tajništvo): ANŽUR Rado,

— v 19. volilni enoti (Finančna ter investicijska služba): ZIDAR Cenka.

V odbor za medsebojna razmerja je bilo treba izvoliti šest delegatov za dobo dveh let in pet delegatov za dobo enega leta. Kandidiralo je 16 kandidatov. Izvoljeni so bili:

— v prvi volilni enoti (Osnovna proizvodnja) AVBELJ Janez za 2 leti in PAVLIČ Anton za 1 leto,

— v 2. volilni enoti (Dodelava): GORIČ Marko za 2 leti in MUSAR Anica za 1 leto,

— v 3. volilni enoti (Premaz): KOPECKY Vilibald za 2 leti,

— v 4. volilni enoti (Tapete): PORENTA Miloš za 1 leto,

— v 5. volilni enoti (Energetika): GRABNER Franc za 2 leti,

— v 6. volilni enoti (Vzdrževanje): TRTNIK Alojz za 1 leto,

— v 7. volilni enoti (Skupne službe): PREMRL Ivan za 1 leto in SESEK Magda za 2 leti,

— v 8. volilni enoti (Družbeni standard): MATARUGA Ostoje za 2 leti.

V odbor za družbeni standard je bilo prav tako treba izvoliti šest delegatov za dobo 1 leta. Kandidiralo je 17 kandidatov. Izvoljeni so bili:

— v 1. volilni enoti (Osnovna proizvodnja): MILANOVIČ Radi-voje za 1 leto in SCHEICHER Zmago za 2 leti,

— v 2. volilni enoti (Dodelava): PINOZA Jože za 2 leti in RAVNIK Miha za 1 leto,

— v 3. volilni enoti (Premaz): ZORE Milan za 2 leti,

— v 4. volilni enoti (Tapete): VALIČ Franc za 1 leto,

— v 5. volilni enoti (Energetika): OBLAK Jurij za 2 leti,

— v 6. volilni enoti (Vzdrževanje): UDOVIČ Stane za 1 leto,

— v 7. volilni enoti (Skupne službe): GOLOB Franc za 1 leto in ŽUMBERGAR Ivan za 2 leti,

— v 8. volilni enoti (Družbeni standard): RAMOVŠ Marta za 2 leti.

V odbor za delitev dohodka in osebnih dohodkov je bilo treba v 7. volilni enoti (Skupne službe) nadomestno izvoliti enega delegata. Kandidiral je samo tov. VELEPIČ Ado, ki je bil tudi izvoljen.

V odbor delavske kontrole je bilo treba izvoliti vseh sedem članov tega organa. Kandidatov na enotni listi je bilo deset. Izvoljeni so bili: ANŽUR Stane, ZAJSEK Jože, PETERCA Ivan, KLEŠNIK Andrej (iz obrata Premaz), KRAŠOVEC Albert, ZUPANČIČ Ciril in KOCJAN Milan.

V splošno delegacijo za zbor združenega dela Skupščine občine Ljubljana Moste-Polje je bilo

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNICE KOLIČEVO

Letošnje prvomajsko razpoloženje so popestrile budnice Papirniškega pihalnega orkestra, ki se je sprehodil po vseh okoliških ulicah

treba nadomestno izvoliti tri delegate. Na enotni kandidatni listi so bili trije kandidati, ki so bili tudi izvoljeni. To so: MORELA Alojz, PREMRL Marija in ZABUKOVEC Marta.

V splošno delegacijo za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pa je bilo treba nado-

mešno izvoliti štiri delegate. Na enotni kandidatni listi so bili štirje kandidati: JALOVEC Stane, LAMPELJ Franc, POTOČNIK Rafko in ZUPANČIČ Vinko. Vsi štirje kandidati so bili izvoljeni, in se bodo lahko vključili v delo delegacij.

J. M.

Poglejmo, kakšni smo!

VEVČE, MAJ — Nekaj nad 60 vodstvenih delavcev se je zadnji dan pred majem zbralo na delovnem sestanku v dvorani Kulturnega doma. Taki sestanki so bili v preteklosti bolj pogosti, medtem ko jih je zadnje čase manj.

Sestanek je vodil direktor združenega dela papirnice Vevče, tov. Albin Vengust. Poročila o finančnem in drugih gospodarskih uspehih delovne organizacije za bližnjo preteklost so prisotni sprejeli bolj s kislim obrazom. Ni šlo, da bi se pohvalili s posebnimi uspehi. Porazno ni, so ugotovili, vendar je čutiti mlačnost vodstvenega kadra v odnosih med obrati. Premajhna je povezava na strokovnih področjih, posebno takrat, ko je treba reševati skupne probleme. Vse to se odraža na proizvodnih uspehih v obeh smereh. Padla je delno kakovost, še bolj pa količina proizvodov. Ne povsod. Občutno pa v nekaterih oddelkih. Povečani zastoji kopičijo neproduktivni čas. Temu je dostikrat vzrok premajhno sodelovanje med posameznimi strokovnimi delavci, ki svoje delo preveč omejujejo na svoje usluge, ne da bi jih združevali z drugimi. Nekateri že težko ločijo pojma demokratičnosti in discipline. In prav okoli discipline bi bil morda potreben daljši razgovor in zavzeti pravilna stališča. To pa je potrebno najprej začeti pri vodstvenih delavcih, ki naj dajejo zgled vsem drugim sodelavcem. Težko je navajati konkretne primere, vsakdo pa sam za sebe dobro ve, kje je kaj narobe in kje je treba začeti z boljšo organizacijo za lepše sožitje in za doseg vsak dan boljše in večje proizvodnje.

Na sestanku so razpravljali o organizaciji proizvodnje, o samoupravnih organiziranosti in tudi o družbeno političnem delu. Vse sile se morajo med seboj povezati in delati kot glavna silnica z eno smerjo in eno idejo — v boljšo prihodnost. Res je, da so v privatnem, gospodarskem in gospodarnostnem življenju težave in težavice, ki pa nikdar ne minejo same od sebe. Za njihovo premaganje so potrebne složne moči,

so potrebni ljudje, ki vedo kaj in zakaj delajo, da bodo dosegli skupen cilj. Razpoložljivi podatki kažejo, da bo treba trezno premisliti o gospodarski rasti in produktivnosti, o trgovanju, investicijah, o finančnem stanju, iti pa tudi vase in analizirati lastno odgovornost do odnosov in discipline v vseh tistih lastnostih, ki jih s skupnim imenom imenujemo značaj.

25. JUNIJ — KRAJEVNI PRAZNIK VEVČ (RIP IN ZOBNA AMBULANTA)

VEVČE, MAJ — V spomin na prvi strojno izdelan papir v Papirnici Vevče 24. junija 1843. leta — preteklo je torej že 133 let — praznuje kraj Vevče vsako leto konec junija svoj krajevni praznik. Poleg proslavljanja zunaj organizacije združenega dela v Krajevni skupnosti Vevče — Zg. Kašelj je v tovarni vedno kak dogodek, ki slovesneje obeležuje ta dan.

Letos predvidevajo tri stvari:

1. Uradno otvoritev oddelka za ročno izdelavo papirja, ki je kar natihoma stekel že pred časom

2. Otvoritev obratne zobne ambulante

3. V zvezi s V. papirnim strojem bo širše posvetovanje s sovlagatelji, grafičarji in drugimi poslovnimi činitelji.

Otvoritev obratne zobne ambulante je sicer malo vprašljiva. Ureditev prostorov sicer ne bo delala težav, ker jih je treba le dodelati. Težje pa bo z ostalo opremo in aparaturo, ki jo rabi sodobno zobozdravstvo pri svojem delu. Ambulanto kolektiv že dolgo in težko pričakuje. Marsikatera delovna ura bo s tem prihranjena, še več pa bo prihranjenih čakalnih ur.

S. R.

Skupina nakladalcev papirja na volišču

Člani kolektiva so preudarno zbirali svoje predstavnike in delegate v samoupravne organe

Združene papirnice Ljubljana

Gibanje proizvodnje v mesecu aprilu 1976

	April 1976	Doseženo φ I-IV. 1976	φ 1. 1975 = 100
Klasični papirji	77,7	84,7	
Premazani papirji	114,0	110,4	
Papir skupaj:	89,3	92,9	
Lesovina	138,7	102,2	
Tapete	92,5	92,5	
Ivoz ton	285,1	155,1	
Izvoz \$	182,5	103,5	

Izkoriščanje zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja

	April 1976	φ I-IV. 1976	φ 1. 1975
I. papirni stroj	83,5	90,7	89,9
II. papirni stroj	96,0	91,2	90,0
III. papirni stroj	78,1	85,5	86,3
IV. papirni stroj	95,0	88,5	90,1
Skupaj:	88,1	89,0	89,1
Premazni stroj	68,1	63,4	57,4
Izmet klasič. papirjev %	16,05	16,12	11,36
% izmeta premaz. papirjev	17,28	16,74	18,93

Proizvodnja papirja je bila izredno nizka zaradi izpada v toplarni, kar je povzročilo zastoje na papirniških strojih. Razen tega je na višino proizvodnje negativno vplival še vedno izredno visok odstotek izmeta, posebno na III. PS. Univerzalnih tiskarskih papirjev smo izdelali manj kot pretekle mesece (40 odstotkov), večji delež pa so predstavljali kulerji ter bankpost papirji, ostale vrste pa so bile slabše zastopane.

Proizvodnja premazanih papirjev je glede na leto 1975 porasla, kar je posledica manjših zastojev na PRS ter večje proizvodnje enostransko premazanih papirjev. Izmet pa je zopet nekoliko v porastu.

Lesovine smo glede na pretekle mesece izdelali znatno več zaradi povečanih potreb proizvodnje srednjefinih papirjev — kulerjev.

Volitve na Količevem

KOLIČEVO, MAJA — Mandatna doba starim organom samoupravljanja v podjetju se je iztekla, zato so bile potrebne volitve, na katerih so člani delovnega kolektiva Papirnice Količevo volili kandidate, predlagane na zborih delovnih ljudi po samoupravnih enotah. Samoupravni organi in komisije, ki so bile naknadno imenovane, so imeli v glavnem že tudi svoje prve seje. Tako je delavski svet na prvi seji (28. aprila) po svojem konstituiranju obravnaval tudi izvolitev v. d. vodje proizvodno-tehničnega sektorja, realizacijo samoupravnega sporazuma o financiranju krajevnih skupnosti v občini Domžale, delo med prazniki, spremembe in dopolnitve sistematizacije delovnih mest, spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD, odkup garsonjere in stanovanjske hiše. Delavski svet je prav tako imenoval člane poslovnega odbora, komisijo za varstvo pri delu in odbor za SLO.

Prva stvar, ki bi jo lahko omenila v zvezi s potekom samih volitev je ta, da je bilo delo volilnih odborov in komisije vezano na čas od 5. ure zjutraj do 22. ure zvečer (23. aprila letos). Ta časovni razpon se je zdel članom odborov vsekakor predolg. Večina volivcev je svojo dolžnost opravila že v dopoldanskem času. Po deseti uri dopoldan sem sama obiskala posamezna volišča, kjer

so mi postregli z zanimivim podatkom: do 10. ure so bili rezultati volitev naslednji:

V I. samoupravnih enoti (SE) je glasovalo 84,2 % volivcev, v II. SE 74,5 %, v III. SE 50 %, v IV. SE 48,9 %, v V. SE 61,6 %, v VI. SE pa je do 10. ure glasovalo 81 % volivcev. Odstotek volivcev v proizvodnih obratih in na transportu (III., IV. in V. enota) je očitno nižji, saj moramo tu upoštevati izmensko delo.

Čeprav je imel na zborih delavcev, kjer so bili kandidati predlagani, vsakdo možnost izreči kakršnokoli pripombo, sem bila po samih volitvah priča nekaterim kritikam glede zaprte kandidatne liste.

	%
3. Hribar Miro	69,31
4. Kolenko Ivan	67,51
5. Kosmač Miha	76,32
6. Lederer Bertl (namest.)	72,83
7. Mav Janez	66,43
8. Smole Anton	76,03
9. Sušnik Alojz (preds.)	70,41

namestniki

1. Gostič Peter	30,61
2. Svetlin Adolf	70,25
3. Bevk Marko	60,29
4. Lukman Jakob	60,65
5. Grošelj Dušan	34,21
6. Mlakar Vinko	51,09
7. Ukmar Cilka	56,68
8. Korošec Dora	70,25
9. Skok Jernej	41,84

Tov. Janez Pleško — novi predsednik delavskega sveta

Finančni rezultati poslovanja v obdobju januar-marec 1976

KOLIČEVO, MAJ — Kljub temu, da so se predpisi, ki določajo način ugotavljanja celotnega dohodka v letu 1976 spremenili, zaradi česar gospodarske organizacije niso dolžne in tudi ne morejo izdelati periodičnih obračunov za prvo tromesečje, smo za orientacijo izdelali obračun ustvarjenega dohodka tudi za obdobje prvih treh mesecev letošnjega leta.

Obračun je izdelan po metodologiji, katero smo uporabljali v preteklih letih, tako da so podatki o doseženem dohodku v letošnjem letu primerljivi z ustvarjenim dohodkom v letu 1975.

Primerjava tako ugotovljenih finančnih rezultatov, doseženih v prvem tromesečju letošnjega leta z istim obdobjem preteklega leta, je podana v naslednji tabeli:

	I-III 1975	I-III 1976	I
Celotni dohodek	74.856.228	79.124.385	105,7
Porabljena sredstva	41.822.326	44.829.679	107,2
Amortizacija	4.255.712	5.109.514	120,0
Dohodek	28.778.190	29.185.192	101,4
Zakonske obveznosti	3.967.124	4.438.507	111,9
Pogodbene obveznosti	966.319	951.964	98,5
Osebnih dohodki	8.987.365	11.886.707	132,3
Ostanek dohodka	14.857.381	11.908.014	80,1

Iz gornje tabele izstopata predvsem podatek o povečanju bruto osebni dohodkov za 32 % in o zmanjšanju ostanka dohodka za 20 %, medtem ko za ostale pokazatelje ugotavljamo, da so ostali na nivoju preteklega leta.

Prikazani podatki o indeksu rasti osebnih dohodkov pa ne smejo vzbujati vtisa, da smo v letošnjem letu bistveno povečali osebne dohodke. Primerjava rezultatov I. tromesečja s povprečjem (1/4) leta 1975 nam namreč pokaže, da je masa izplačanih bruto dohodkov v letošnjem letu le za 2,2 % večja od povprečja preteklega leta, ostanek dohodka pa je od povprečja preteklega leta nižji za 1,2 %.

Iz tega sledi, da so finančni rezultati I. tromesečja na nivoju preteklega leta in s tem nekoliko nad planom. Doseženi rezultati namreč presegajo planirani celotni dohodek za 0,5 %, dohodek za 8 % in ostanek dohodka za 45 %.

Moramo pa ponovno poudariti, da nam navedeni finančni rezultati lahko služijo le kot groba orientacija stanja, v katerem se nahajamo. Jasnejšo sliko bomo dobili lahko šele ob izdelavi polletnega periodičnega obračuna.

Zaradi tega so mnogo bolj pomembni podatki o doseženi pro-

izvodnji, prodaji, zalogah, likvidnosti itd.

	1975	1976	I
Januar	2.653,9	2.982,6	112,4
Februar	2.984,7	3.064,1	102,7
Marec	3.285,3	3.211,5	97,8
Skupaj:	8.923,9	9.258,2	103,7

Ob dejstvu, da v letošnjem letu na splošno ugotavljamo močno stagnacijo gospodarske rasti, so gornji pokazatelji gibanja fizičnega obsega proizvodnje v naši delovni organizaciji spodbudni, zlasti, ker vemo, da obratujemo z istimi proizvodnimi napravami kot v preteklem letu.

Drugi izredno zaskrbljujoč pojav, ki postaja vse bolj značilen za vedno širši krog industrijskih podjetij in celotnih panog je rast zaloga gotovih izdelkov. Tudi v naši delovni organizaciji opažamo tendenco rasti zaloga posameznih vrst proizvodov, vendar nam naslednji podatki dokazujejo, da zaloge na splošno niso zavzele takega obsega, da bi predstavljale resnejši problem.

Zaloge so bile na dan 31. 3. 1976 namreč celo nižje kakor pa ob koncu preteklega leta, ko tudi niso bile visoke, kar je razvidno iz naslednje tabele:

	Nedokon. t	proizv. din	Zaloga t	polizd. din	Gotovi izdelki t	din
31/12-75	502.825	4.038.863		1.158.945	115.241	868.031
31/1-76	506.187	4.246.344		1.127.649	164.324	1.128.464
29/2-76	485.306	3.317.216		1.138.288	327.984	2.027.583
31/3-76	481.534	3.640.607		1.209.357	74.286	576.406

Zaključek

Finančni pokazatelji poslovanja v I. treh mesecih so ostali na nivoju povprečja preteklega leta, ko smo dosegli v absolutnih zneskih najvišje končne finančne rezultate poslovanja.

Ne glede na nov sistem obračunavanja in prikazovanja dohodka (plačana realizacija), katerega bomo uporabljali v letošnjem letu in ki bo v marsičem vplival na višino formalno izkazane dohodka, pa obstaja še vrsta drugih faktorjev, ki vplivajo na negotovost pri napovedovanju rezultatov poslovanja v prihodnjih obdobjih.

Ti činitelji so predvsem:

— Rast zaloga in zmanjšanje proizvodnje pri končnih porabnikih naših proizvodov bi utegnla negativno vplivati tudi na našo prodajo — vsaj za določen čas, čeprav tega v I. tromesečju še nismo opazili.

— Zunanjetrgovinski režim (vezava uvoza na izvoz) nas silita, da bomo morali v bodočih mesecih močno povečati izvoz, ne glede na cene, ki jih bomo dosegli, da bomo lahko uvozili najnujnejši reprodukcijski material in rezervne dele za normalno proizvodnjo. Taka prodajna orientacija bo občutno vplivala na celotni dohodek in akumulacijo.

— Povečanje nekaterih stroškov v zvezi s pričetkom investicijskih del na KS III bo prav tako vplivalo na znižanje čistega dohodka.

Trenutno ugodno situacijo glede proizvodnje, prodaje, cen, surovin itd. torej ne smemo precejevati in se zanašati na to, da se bo situacija v doglednem času še izboljšala. Po drugi strani pa vsaj za sedaj tudi ni neposredne nevarnosti, da bi težave, katere v našem poslovanju lahko pričakujemo, ogrozile nadaljnji razvoj naše delovne organizacije.

V prihodnjih mesecih torej lahko pričakujemo znatno težjo situacijo, manjši dohodek, večje težave pri prodaji, vendar pa ni bojazni, da teh težav ne bi premagali — ob predpostavki, da bomo bolj prizadeto delovali vsak na svojem področju v smislu stabilizacijskih programov.

Pri izidu volitev lahko opazimo, da v svet za medsebojna razmerja delovne organizacije niso bili izvoljeni trije namestniki, saj so prejeli manj kot 50 % glasov. Ker gre tu ravno za namestnike, lahko neizvolitev omenjenih treh pripisujemo dejstvu, da so volivci enostavno pozabili obkrožiti namestnike, katerih imena in priimki so bili na volilnem lističu napisani desno poleg priimka člana. Pripominjam, da so to le pomisleki, ne pa tudi potrjen dokaz.

Zdaj pa pogledajmo, kdo so člani samoupravnih organov in komisij, ki bodo v naslednjem mandatnem obdobju odločali o pomembnih nalogah.

V delavski svet delovne organizacije Papirnice Količevo je bilo izvoljenih 37 delegatov, ki so dobili naslednji odstotek glasov:

	%
1. Adlešič Miha	57,61
2. Bartol Pavla	64,26
3. Bergant Franc	70,41
4. Belak Slavko	80,17
5. Bizjak Mija	81,82
6. Burja Anton	71,43
7. Cerar Betka	65,22
8. Cerar Marija	64,26
9. Cerar Stane I	68,59
10. Dragar Drago	67,15
11. Hribar Albin	67,51
12. Horvat Jože	69,39
13. Kočar Boris	65,70
14. Kern Viktor	70,65
15. Klopčič Janez	65,70
16. Kopač Roman	78,26
17. Kraševac Jože	63,27
18. Lipovšek Ivan	72,45
19. Mahkota Franc	68,23
20. Muhič Peter	75,51
21. Novak Miro	71,43
22. Orehek Mavricij	64,62
23. Osolnik Marko	78,95
24. Pavli Metod	68,23
25. Pele Maksimiljan	68,37
26. Pleško Janez	83,47
27. Potočnik Vilma	66,06
28. Pristav Marko	83,47
29. Ravnikar Ani	63,54
30. Razboršek Alojz	65,34
31. Resnik Maksa	59,78
32. Stražar Marjan	73,47
33. Štempihar Tomaž	63,90
34. Urbanija Peter	78,95
35. Vesel Stane	67,87
36. Zupan Ciril	80,99
37. Žabnikar Valentin	68,37

V svet za medsebojna razmerja je bilo izvoljenih devet delegatov in šest njihovih namestnikov, ki so dobili naslednje število glasov:

člani	%
1. Cerar Stane	66,33
2. Dežela Niko	83,47

V svet delavskega nadzorstva delovne organizacije je bilo izvoljenih sedem delegatov, ki so dobili naslednji odstotek glasov:

	%
1. Birk Miro	70,25
2. Brinovec Franc	68,37
3. Klopčič Franc	58,16
4. Korošec Lado	68,48
5. Pančur Franc	63,54
6. Rožič Štefan	65,34
7. Štrukelj Drago	78,95

Člani poslovnega odbora Papirnice Količevo:

1. Osolin Jože
2. Avbelj Miro (namestnik predsednika)
3. Semprimožnik Franc
4. Vulkan Franc
5. Oražem Marija
6. Velepec Marjan
7. Korošec Milan
8. Hribar Marica
9. Jeretina Ivan (predsednik)

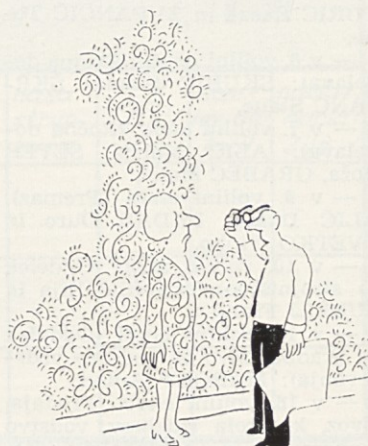
Člani komisije za varstvo pri delu:

1. Grilj Marjan
2. Zakšek Janez
3. Lampič Bogdan, dipl. inž.
4. Pleško Janez
5. Hribar Srečo
6. Majhenič Ivan
7. Svetlin Adolf

Člani odbora SLO Papirnice Količevo:

1. Varšek Miro, dipl. oec.
2. Korošec Milan
3. Cerar Janez
4. Milič Ljubo, dipl. oec.
5. Jeretina Ivan

Nada Klešnik

Katero obleko nosiš 10 let, draga?

V Papirnici Vevče ustanovljeno društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav

VEVČE, MAJ — Z namenom, da inventivna dejavnost v naši OZD dobi bolj organizirano obliko delovanja in da se k tovrstni dejavnosti vključijo čimveč članov kolektiva, je komisija za tehnične izboljšave na iniciativo društva ljudske tehnike sprejela sklep, da v naši OZD ustanovimo društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav. Predlagan je bil iniciativni odbor z nalogo, da pripravi vse potrebno za sklic ustanovnega občnega zbora. Ustanovni občni zbor društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav je bil sklican dne 23. aprila v Kulturnem domu na Vevčah. Na občnem zboru so člani obravnavali predloženi osnutek društvenih pravil, posebno pa še program društva (DIATI). K vsestranski osvetlitvi pomena inventivne dejavnosti pa so precej pripomogli tovariši: Jože Jan, direktor biroja za pospeševanje inventivne dejavnosti, Albin Vengust, direktor Papirnice Vevče, ki je orisal dosednji razvoj inventivne dejavnosti v naši OZD ter inž. Dušan Kogej, ki je kot predsednik delovnega predsedstva vodil občni zbor in usmerjal razpravo za izkajanje boljšega in učinkovitejšega načina delovanja inventivne dejavnosti v naši OZD. Mnenje večine razpravljavcev je bilo, da je inventivna dejavnost v naši OZD še vse preveč individualna in neorganizirana in kot taka ne more doseči tiste ravni, ki bi jo v primerjavi z drugimi državami morala. Zaključek razprave je bil, da prav to društvo največ pripomore k boljši organiziranosti inventivne dejavnosti, predvsem pa še k razvoju organiziranega reševanja problematike v našem proizvodnem procesu. Vodilo za delo društva DIATI pa bo program dela in društvena pravila.

Na koncu občnega zbora pa sta predsednik delavskega sveta in predsednik komisije za tehnične izboljšave razdelila priznanja vsem dosedanjim predlagateljem tehničnih izboljšav. Priznanje so prejeli tudi: direktor papirnice Vevče kot iniciator inventivne dejavnosti v naši OZD, inž. Andrej Grad kot dolgoletni sodelavec v komisiji za tehnične izboljšave ter Dimitrij Majcen kot tajnik komisije za tehnične izboljšave, ki je s svojim delom precej pripomogel k uspešnosti dosednjega dela na področju inventivne dejavnosti.

Na občnem zboru je bil izvoljen upravni odbor društva, ki se je konstituiral na svoji prvi seji dne 11. 5. Za predsednika je bil izvoljen inž. Dušan Kogej, za namestnika tov. Viktor Penca, za tajnika tov. Stane Trtnik ter za predsednika komisije za propagando tov. Ciril Zupančič.

Upravni odbor je sprejel sklep, da kot prvo akcijo organizira ekskurzijo članov Društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav v tovarno celuloze in papirja Krško ter organizacijo dveh predavanj, in to: tolmačenje osnutka zakona o zaščiti industrijske lastnine ter kratek seminar o tehničnem risanju.

Pregled inventivne dejavnosti v naši delovni organizaciji

Inventivna dejavnost, ki na področju tehničnega razvoja za-

jema IZUMITELJSTVO, NOVATORSTVO in RACIONALIZATORSTVO, postaja v današnjem času eden najpomembnejših dejavnikov sodobnega razvoja proizvodnih sil v družbi. Inventivna dejavnost se v teh državah pospešeno razvija, ta razvoj pa je hitrejši v razvitejših državah, ne glede na družbeno politično ureditev. Naša država pa po statističnih podatkih glede prijavljenih in registriranih patentov domačih prijaviteljev zaostaja za razvojem v drugih državah. Poglaviti vzrok za počasen razvoj inventivne dejavnosti pri nas je predvsem premajhno razumevanje pomena lastne ustvarjalnosti in njenega množičnega prispevka k razvoju materialne baze in proizvodnih odnosov v naši družbi. Potrebna je organizirana družbena akcija, s katero bi postopoma omogočili kadrovske spremembe odnosa do inventivne dejavnosti. Največje uspehe pa bomo dosegli, če bomo pripravljali dolgoročne programe in hkrati sprejemali neposredne, konkretne ukrepe povsod, kjer je to mogoče.

CZP DELAVSKA ENOTNOST SPOROČA, DA JE PRAVKAR IZŠLA KNJIGA:

prof. dr. DRAGUTIN BOŠKOVIČ, dipl. inž.
JOŽE JAN
LOJZE KERSNIČ, dipl. oec.
RASTO MAČUS, dipl. iur.
BOJAN PRETNAR, dipl. inž.
prof. dr. STOJAN PRETNAR
mgr. KREŠO PUHARIČ

INVENTIVNA DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU (Osnove za organiziranje)

270 strani, format 20 × 12,5 cm, trda vezava v imitlinu, plastificiran ovitek

Cena 150.— dinarjev, naročila sprejema CZP Delavska enotnost, 61000 Ljubljana, Dalmatinova 4/II

V našem podjetju smo pričeli organizirano delovati na področju inventivne dejavnosti leta 1967. Tega leta je bila ustanovljena služba za pospeševanje in zbiranje predlogov za izboljšave, ki je in še vedno deluje v okviru organizacijsko-analitske službe.

Z leti je bilo delo komisije v precejšnji meri spremenjeno. Strokovno reševanje predlogov, za kar je bila v začetku zadolžena komisija za tehnične izboljšave, so prevzeli strokovni timi, ki jih določijo komisija, skratka, danes ni več potrebno, da komisija sestavlja strokovnjaki posameznih področij. S takšnim načinom dela smo inventivno dejavnost približali vsem zaposlenim v podjetju. Prav tako smo začeli pravilnik, ki je bil splošen in osnova za vsa podjetja, izpolnjevali in ga končno tudi prilagodili za naše specifične razmere.

Od leta 1967 pa do danes je bilo prijavljenih 152 predlogov. Od te-

ga je bilo realiziranih in izplačanih skupno 37 predlogov, in to: 22 predlogov tehničnih izboljšav, 15 predlogov (koristnih).

Pregled prihrankov v posameznih letih:

Leto	Letni prihranek	Nagrade avtorjem
1968	26.229,00	3.002,10
1969	87.799,40	7.317,75
1970	372.030,50	9.920,80
1971	121.152,06	6.378,00
1973	1.306.045,45	27.638,64
1974	1.236.265,22	19.172,97
1975	1.877.402,73	74.147,05
Skupni prihranek:	5.026.923,96	147.577,31

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je bil največji prihranek v letu 1975 in sicer 1.877.402,73 dinarjev.

Skupno število predlagateljev od leta 1967 pa do danes znaša 56. Občni zbor je podelil vsem 56 predlagateljem posebna pismena priznanja. Navajamo vse, tudi tiste, ki niso več člani kolektiva, bodisi da so odšli v pokoj ali v drugo organizacijo združenega dela:

Andrej Pirkmaier, Adolf Žibert, Anton Levec, Ivan Anžur, Adolf Hedjet, Andrej Čerček, Alojz Romšek, Alojz Habič, Dušan Alič, Andrej Klešnik, Anton Perko, Anton Dečman, Alojz Tomažič, Boris Mežek, Ciril Potočnik, Ciril Zupančič, Ciril Kališek, Drago Tatič, Dušan Murovec, Dušan Kogej, Drago Kasagič, Fras Franc, Franc Svetič, Franc Kocjančič, Franc Grabnar, Franc Kržin, Franc Pleško, Franc Hribar, Franc Breznik, Ivan Bogovič, Ivan Sotlar, Ivan Kramarič, Jože Žibert, Jože Kuhar, Janez Lovše, Jože Grabnar, Jože Tabernik, Janez Štros, Jakob Dukarič, Jernej Marolt, Lado Trajkovič, Lado Kocjančič, Marjan Pavšič, Miro Hudobivnik, Mitja Predalič, Miro Kuštrin, Rihard Muranovič, Srečo Smrekar, Stane Jalovec, Stane Trtnik, Stane Močnik, Viktor Drnovšek, Viktor Penca, Vlado Lešnjak, Pavel Zupančič, Andrej Zapušek.

PROGRAM DRUŠTVA IZUMITELJEV IN AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV PAPIRNIC VEVČE

Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav (v nadaljnjem besedilu — društvo) si zastavlja v letu 1976/77 naslednji delovni program:

1. Društvo bo pritegnilo k organiziranemu sodelovanju vse člane kolektiva, ki so doslej že podali kakšen predlog za tehnično izboljšavo ali drugačen koristen predlog.

2. Društvo bo preko internega glasila »Naše delo« seznaniло vse člane kolektiva s pomenom inventivne dejavnosti za gospodarski razvoj sodobne družbe v splošnem ter s posebnim ozirom na razmere v naši OZD. S tem in s popularizacijo svojega dela bo društvo skušalo širiti krog svojega članstva.

3. Društvo bo skrbelo za tehnični napredek svojega članstva s tem, da bo organiziralo ustrezna strokovna predavanja in ekskurzije ter omogočalo članom udeležbo na seminarjih in tečajih s področja inventivne dejavnosti.

4. Društvo se bo v sodelovanju s komisijo za tehnične izboljšave in strokovnimi službami OZD prizadevalo za čim hitrejšo realizacijo vseh inovacij in koristnih predlogov.

5. Društvo si bo prizadevalo, da bo v sodelovanju s strokovnimi službami, s svojimi predlogi čim bolj pozitivno vplivalo na tehnično-tehnološko usmeritev naše OZD.

6. Društvo bo v sodelovanju z družbeno-političnimi organizacijami in samoupravnimi organi OZD skrbelo za pravilne odnose med svojimi člani. S tem v zvezi bo društvo neprestano delalo na oblikovanju pravilne delovne in strokovne morale.

7. Društvo bo s predavanji in drugimi oblikami delovanja svoje člane tekoče seznanjalo z zakoni in pravnimi predpisi, ki zadevajo področje inventivne dejavnosti ter bo v sodelovanju s strokovnimi službami skrbelo za pravilno razlago zadevnih predpisov.

8. Društvo bo svoje članstvo tekoče informiralo z dosežki inventivne dejavnosti doma in v svetu.

področju inovacij. Društvo bo opravičilo svoj obstoj z razširjenostjo kroga predlagateljev, kateremu smo dolžni nuditi vso pomoč vsi zaposleni, posebno pa še vodstvo podjetja, OZK in sindikalna organizacija. Izkazalo se je namreč, da delovno okolje, v katerem avtor dela, ni vedno z razumevanjem sprejelo avtorjev predlog. Zaradi takega stanja je preneka-

Delovno predsedstvo občnega zbora DIATI, poročilo o razvoju inventivne dejavnosti v Papirnici Vevče podaja direktor A. Vengust

9. Društvo bo svojo dejavnost povezovalo z dejavnostjo društev v drugih OZD in SOZD Slovenije, ki si prizadevalo, da se bodo inovacije, ki so bile predlagane v drugih OZD in SOZD realizirale tudi v Papirnici Vevče in obratno.

SODELOVANJE SINDIKATA

Občni zbor je pozdravil v imenu sindikata predsednik III. sindikalne organizacije, tov. Franci Hribar. Dejal je, da smo prepričani o prispevku sindikata k že organiziranemu delu komisije in posameznikov, ki delujejo preko samoupravnih organov tudi na

terji predlog ostal nerealiziran. Navaditi se bomo morali spoštovati svoje sposobnosti in sposobnosti svojega sodelavca. Prisotna mora biti zavest, da plodove tehničnih izboljšav uživamo prav vsi. Vsaka zavist ali nevoščljivost pri izplačevanju nagrad je odraz nezrelosti in zaviranja inventivne dejavnosti. Mnenja je bil, da ima sindikalna organizacija preko svojih skupin s tem v zvezi veliko vlogo, dolžnosti in torišče dela.

Tovariš Hribar je ob koncu izrekel iskrene čestitke v imenu sindikata vsem avtorjem izumov in izboljšav in jim zaželel veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Jože Žibert

Pripravimo se za simpozij

KOLIČEVO, VEVČE, MAJ — Društvo inženirjev in tehnikov papirništva bo tudi letos priredilo svoj letni simpozij. Po vsej verjetnosti, če ne bo posebnih ovir, bo simpozij v dneh 17., 18. in 19. novembra. Društvo želi, da bi bila prireditel vsebinsko kar najbolj bogata. Zato vabi vse inženirje in tehnike k aktivnemu sodelovanju, prav tako pa tudi ekonomiste in ostale, ki se ukvarjajo s tehnološko in ekonomsko problematiko naše industrijske panoge. Problematiko naj bi predložili referati, ki bi obravnavali področje tehnologije celuloze in papirja ter predelave. Podali naj bi konkretne rešitve, kakor tudi tehnološke in ekonomske učinke, ki so nakazani s temi rešitvami, ali pa so jih take rešitve prinesle.

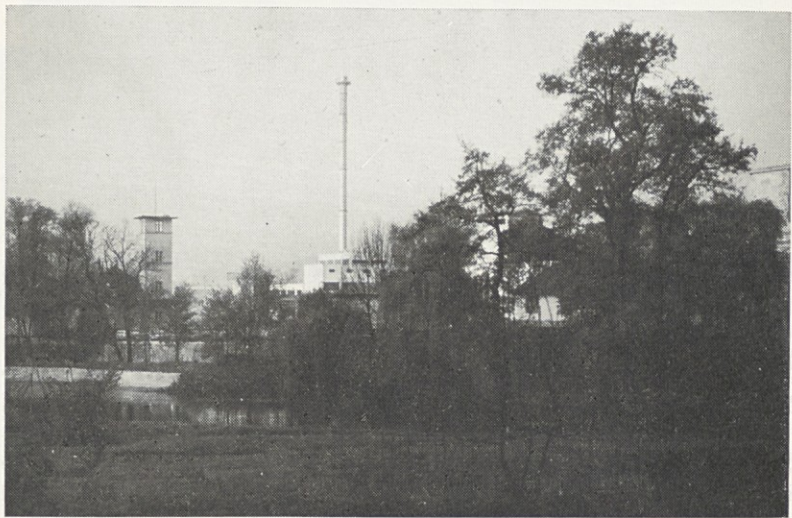
Prireditelj simpozija želi, da bi nastopalo čim več domačih stro-

kovnjakov iz proizvodnih organizacij in institutov. S tem je možna boljša razprava, izmenjava mnenj in izkušenj.

Prireditelj prosi, da aktivno sodelujoči pripravijo svoje referate v obliki kratkega izvlečka na eni tipkani strani pisarniškega formata najkasneje do 15. junija 1976. Celotni referat, ki pa naj ne bi bil daljši od 30 minut pa naj pošljejo na naslov društva najkasneje do 30. septembra 1976. Društvo namreč želi izdati pravočasno vse referate v posebni izdaji, ki bo dostopna vsem udeležencem simpozija pa tudi ostalim članom in interesentom.

Pričakovati je, da se bodo ob aktivnem sodelovanju simpozija udeležili tudi strokovni delavci Papirnice Vevče in Papirnice Količevo.

DITP

Ljubljana ob tovarni je samotna. Po 20. maju, ko bo ribolov odprt pa bodo bregovi zaživeli

Udeleženci občnega zbora — avtorji tehničnih izboljšav

Program dela OOKZ Papirnice Količevo in sprejem novih članov v vrste ZK

KOLIČEVO, MAJA — V četrtek 29. 4. 1976 smo se komunisti OO ZK Papirnice Količevo zbrali na svoji prvi redni seji.

Dnevni red na seji je bil naslednji:

1. Sprejem programa dela OO ZK
2. Sprejem novih članov v vrste ZK

Osnutek programa temelji na osnovi sklepa letne konference OO ZK in 1. seje CK ZKS.

1. Ocenitev dejavnosti ZK v sindikalni organizaciji, v organizaciji ZSMS in samoupravnih organov

Nosilci: člani ZK v sind. in ml. in sekretariat

Rok: 30. maj.

2. Ocenitev dosedanjega razvoja delegatskih odnosov

Nosilci: Komunisti v delegacijah

Rok: 15. maj.

3. Kadrovske priprave za volitve v samoupravne organe

Nosilec: razširjena kadrovska komisija — urejeno.

4. Ponovna temeljita seznanitev vseh članov ZK z dokumenti 7. in 10. kongresa ZKJ

Nosilci: vsi člani ZK

Rok: 30. junij.

5. Detajlnjša proučitev idejno-politične utemeljitve družbeno-ekonomskih in družbenopolitičnih osnov samoupravnega združenega dela in demokratični oblasti delavskega razreda (ustava in na njej zasnovane sistemske rešitve)

Nosilci: vsi člani ZK

Rok: Po programu širše družbene skupnosti.

6. Stalno ocenjevanje idejno-političnih razmer v delovni organizaciji in širši skupnosti

Nosilec: sekretariat

Rok: Stalna naloga.

7. Informiranje članov OO ZK o aktualnih zunanje in notranje političnih dogajanjih

Nosilec: sekretariat

Rok: stalna naloga.

8. Stalno informiranje občinskega vodstva ZK o družbeno-ekonomskih in političnih razmerah v delovni organizaciji

Nosilci: odgovorni komunisti v kolegijskem poslovnem organu in poslovnem odboru

Rok: stalna naloga.

9. Izdelava analize o dejavnosti članov naše OO ZK v dejavnostih izven delovne organizacije

Nosilec: sekretariat

Rok: 20. maj.

10. Vzpostaviti način sprotnega informiranja vseh bistvenih vprašanj gospodarjenja in razvoja delovne organizacije

Nosilci: vsi komunisti

Rok: stalna naloga.

11. Usmerjeno izobraževanje kandidatov za sprejem v ZK

Nosilci: komisija za idejno politično usposabljanje

Rok: stalna naloga.

Na seji na program ni bilo pripomb. Vendar je treba poudariti, da je to le bolj okvirni program, saj imajo komisije pri OO ZK svoj program, ki je veliko bolj podrobnejši in natančneje opisuje naloge, ki jih bo treba opraviti. Tako ima organizacijsko-kadrovska, kakor tudi komisija za idejno politično delo program, ki mu sledi in ga stalno dopolnjuje.

Na predlog komisije za organizacijsko-kadrovska vprašanja smo v ZK sprejeli pet novih članov.

nov: Slavka Belaka, Antona Tavčarja, Tadija Stefanovića, Janeza Rožiča in Ignaca Gabora.

Članske izkaznice jim je podelil sekretar občinske konference ZK Domžale na občinskem zboru komunistov, ki je bil 7. maja v hali komunalnega centra v Domžalah, na katerem je govoril tudi Franc Setinec. Poudaril je veliko vlogo, ki jo imajo v naši družbi komunisti, ter zaželel novosprejetim, da bi čim bolj hrabro prenesli prve korake v svoji novi usmerjenosti, če bi našli na kakršnekoli ovire v svoji okolici in da bodo šele čez določen čas postali pravi komunisti.

Ze na naši seji v tovarni, ko jim je sekretar OO ZK čestital in podelil knjige, jih je opozoril na težave, v katere lahko zaidejo na svoji poti, vendar so dobili zagotovilo, da smo jim vedno pripravljeni pomagati, kadar bodo v stiski.

Vsem novosprejetim članom ZK čestitamo!

Mija Bizjak

V vrste ZK smo sprejeli pet novih članov

(Foto: Mija Bizjak)

Smernice akcije sindikatov v javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu

VEVČE, MAJ — Osnutek zakona o združenem delu — najvažnejšega sistemskega zakona — predstavlja še en korak v nadaljevanju razvoja samoupravljanja, v uresničevanju ustave in sklepov X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in VII. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije. Zato skupščina zveze sindikatov podpira osnovna idejna in družbeno-politična stališča, ki jih vsebuje osnutek tega zakona.

Razprave že potekajo in naj bi bile po organizacijah združenega dela zaključene do srede septembra, v občinah do srede oktobra, sam zakon pa naj bi bil, potem ko bodo stališča in spremembe razčiščene, sprejet 29. novembra 1976.

Razpava o osnutku zakona o združenem delu naj bi dala najširšo politično osnovo pri utrjevanju oblasti delavskega razreda in ohranila njegove zgodovinske interese. Naloga organizacije sindikatov je v tem, da v teh dneh z neposredno organizirano in široko politično akcijo v organizacijah združenega dela ustvarja pogoje, ki bodo zagotovili dosledno utrjevanje družbeno-ekonomskih in samoupravnih pravic, dolžnosti in odgovornosti delavca. Ta naloga se more uspešno realizirati samo v enotni, sinhronizirani in koordinirani akciji vseh organiziranih socialističnih sil naše družbe, ob dosledni organizaciji načel ustave in predlaganih načel osnutka zakona.

Za doseg tega cilja je nujno potrebno, da se organizacija sindikata v celoti, posebno pa osnovne organizacije sindikata, usposobijo organizacijsko izpeljati razprave o zakonu o združenem delu.

Zveza sindikatov mora biti skupno z organizacijo zveze komunistov osnovni nosilec organizirane politične akcije v združenem delu.

Cilji javne razprave so:

Prvič; da delavci in delovni ljudje organizirano nastopajo, aktivno nadaljujejo z ustvarjanjem samoupravnih odnosov v združenem delu, analizirajo svoj samoupravni položaj in samoupravne odnose v osnovnih in drugih organizacijah združenega dela, tako v občinskih skupnostih kot v samoupravnih interesnih skupnostih in odklanjajo vse napake in slabosti, ki bi se morebitno pojavljale v samoupravnih odnosih.

Drugič; Delavci, se morajo skozi javno razpravo spoznati z družbenopolitično vsebino ugotovitev, kako bi najbolj masovno in organizirano izražali stališča o osnutku zakona o združenem delu.

Tretjič; Spoznati je treba pravilnost in uporabnost predloženih rešitev v osnutku zakona in opozoriti na morebitne nedoslednosti in slabosti.

Četrtič; Javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu je treba šteti kot nov napor za stabilizacijo gospodarstva in za stalno rast produktivnosti dela in jih povezovati z ukrepi o medsebojnem plačevanju, ker tudi to ustvarja pogoje za uspešno realizacijo zakona.

Izhajajoč iz neposrednih idejno-političnih nalog Zveze komunistov Jugoslavije v borbi za nadaljnji socialistični razvoj samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v združenem delu kot tudi iz nalog sindikatov, je Zveza sindikatov Jugoslavije postavila določene cilje in dala smernice za akcijo:

1. O osnutku zakona o združenem delu je treba javno in organizirano razpravljati v vseh osnovnih delovnih in združenih organizacijah združenega dela in to šteti za sestavni del skupne akcije sindikatov in drugih organiziranih sil družbe.

V temeljnih organizacijah združenega dela naj razpravo vodijo organizacije sindikatov, skupno z organizacijami zveze komunistov, zveze socialistične mladine, ob sodelovanju organov upravljanja, delegatov in delegacij.

Organi sindikatov v občinah so dolžni pri poteku javnih razprav nuditi potrebno pomoč delavcem in njihovim organom kakor tudi organizacijam združenega dela.

Republiški svet zveze sindikatov in pa odbori sindikatov so nosilci in koordinatorji razprav v organizacijah sindikatov.

2. Organizacije in organi sindikatov se morajo organizirati tako, da bodo nosilci vsestranskega pojasnjevanja, spoznavanja in tolmačenja idejnih osnov posameznih odločitev, ki so vsebovane v osnutku zakona o združenem delu. Organizirati je treba aktivne in posvetovalne, seminarje, predavanja in podobno. V to akcijo je treba vključiti strokovne kadre, delegate delavskih svetov, delegacije samoupravnih interesnih skupnosti in druga družbenopolitična telesa.

3. Naloga organizacij in organov sindikata je v tem, da pospešujejo čim širše sodelovanje v javni razpravi in da s svojo iniciativo in predlogi prispevajo k nadaljnji borbi za uresničevanje ustave. Zelo je važno, da bodo razprave javne, odkrite, ustvarjalne in svobodne.

Odnos do predlogov in do mišljenj mora biti skrben, vendar pa se je treba zoperstaviti predlogom, ki so idejno politično nesprejemljivi in ki hočejo ohranjati stare odnose in oblast ter privilegije posameznih skupin ali poedincev.

4. Pregledati je treba dosedanje rezultate in probleme pri uresni-

čevanju načel ustave. Prav tako je treba kritično analizirati stanje in preceniti, če so organizacije združenega dela organizirane po načelih ustave. Važna je resničnost samoupravnega odločanja delavcev, gospodarjenje z dohodkom in informiranost o dohodkovnih in drugih samoupravnih odnosih v celoti. Nujno se je zoperstaviti poskusom, ki vodijo v pasivnost in v odmičanje od intenzivnega dela na preobrazbi samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov.

Ze med razpravo, ne da bi čakali končne rezultate, je treba razvijati odnose v duhu idej, ki jih vsebuje osnutek zakona. Ze sedaj je treba analizirati in usklajevati samoupravne sporazume, družbene dogovore, statute in druge samoupravne akte z utemeljitvami, ki jih zakon vsebuje. V tej zvezi je treba v vsaki organizaciji napraviti program akcije.

5. V javni razpravi je treba temeljito pregledati predloženi tekst po poglavjih in posameznih delih osnutka zakona o združenem delu.

Prvenstveno je treba paziti na ona vprašanja, ki so specifična za neko delovno organizacijo.

6. V vseh oblikah razprave o načrtu zakona o združenem delu sindikati sodelujejo in morajo sodelovati s klubi samoupravljalcev, z delavskimi univerzami, z gospodarskimi, znanstvenimi, strokovnimi in drugimi združenji.

Od znanstvenih in strokovnih združenj je pričakovati, da bodo dajala svoje pripombe in predloge, prav tako pa tudi nudila ustrezno pomoč pri usposobitvi aktivistov. Ne samo dolžnost, ampak tudi moralna obveza sindikalnih organizacij je, da se zoperstavijo vsem pojavom organiziranja posvetovalnih in seminarjev ali drugih oblik strokovne pomoči, izza katerih se skrivajo slaba kvaliteta in težnja po lahkem načinu pridobivanja materialnih sredstev.

7. Za spremljavo te akcije imajo posebno odgovornost vsa sredstva javnega informiranja, zlasti pa tisk v organizacijah združenega dela. Tisk mora omogočiti prodor dobrih idej iz sedanje aktivnosti in informirati delavce o bistvu odločitev, predloženih z osnutkom zakona.

8. Skupščina, Zveza sindikatov Jugoslavije, predsedstvo Zveze komunistov Jugoslavije in njihova telesa bodo aktivno sodelovali v akcijah, ki bodo s tem v zvezi po republikah in pokrajinah.

9. Občinski svet sindikatov in višji sindikalni forumi bodo spremljali, zbirali in izbrali vprašanja, ki jih je treba menjati oziroma dopolniti ali precizirati v osnutku zakona. Oni bodo verifikovali (Nadaljevanje na 5. strani)

Tov. Belak se je v imenu novosprejetih zahvalil za izkazano zaupanje (Foto: Mija Bizjak)

Tov. sekretar je novosprejetim članom podaril knjige (Foto: Mija Bizjak)

Mesto in vloga sindikata v združenem delu in njegova pozicija v osnutku zakona o združenem delu

VEVČE, MAJ — Kljub temu, da je zakon zelo opredeljen, da obsega vse, da je poučen in vpliven, se smisel njegovih določil ne bo uresničil brez aktivne vloge zavestnega in organiziranega činitelja. Sem spadajo družbenopolitične organizacije ZK, socialistična zveza, ZM in seveda sindikati. Kadar gre za odgovornost sindikata, je potrebno, da se spremeni bistvo družbenoekonomskih odnosov, ki naj bi reševali položaj delavca in delavskega razreda v celoti. Odtod je sindikat družbeno odgovoren za izgradnjo in uresničevanje samoupravnega združenega dela kot celote in ne samo takrat, ko to zakon izrecno določa.

Sindikat je postal notranja sila samoupravljanja, orodje in sredstvo delavskega razreda za ustvarjanje samoupravnih socialističnih družbenih odnosov. Sindikat se torej vgrajuje v sistem samoupravljanja, deluje kot integralni del in ne kot zunanja sila. Istočasno pa je sindikat kot politična organizacija delavcev v raz-

merju do samoupravnih in poslovnih organov samostojna organizacija. Bori se za krepitev vloge organov samoupravljanja, delegatov in delegacij, ne more pa zamenjati njihove vloge v družbi.

Sindikat se mora obnašati ustvarjalno. Ne sme se pojavljati kot »gasilec«, ki posreduje šele takrat, ko je že začelo goreti, tj. ko je že prišlo do konfliktov. Boriti se mora za take medsebojne samoupravne odnose, da do konflikta ne pride.

V osnutku zakona o združenem delu so v nekaterih poglavjih določene obveze delavskega sveta, poslovnega organa in organa oblasti nasproti iniciativam in akcijam sindikata. Obveze in odgovornosti sindikata v združenem delu pa so določene s statutom. To je samostojna pravica sindikata.

Osnutek zakona o združenem delu izrecno navaja sindikat v zvezi:

— z odgovornostjo delavcev in izvrševanje delovnih dolžnosti in samoupravljaljskih funkcij (člen 175, 176)

— z zaščito pravic delavcev iz medsebojnih razmerij pri delu (čl. 186)

— z vsebino statuta osnovne organizacije združenega dela (čl. 312)

— z uresničevanjem samoupravnih pravic delavcev (čl. 443)

— z izvolitvijo in odpoklicem delavskega sveta in poslovnega organa temeljne organizacije združenega dela, delovne skupnosti, delovne organizacije in odločanjem o njih (čl. 466, 475, 478, 495 itd.)

— z obveščanjem delavcev v združenem delu (čl. 523, 524, 525)

— s samoupravno delavsko kontrolo (čl. 534, 537, 538)

— z družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi in drugimi splošnimi akti.

To so zelo važna področja iniciativ in akcij sindikata in njegove neposredne odgovornosti za

uresničevanje samoupravno združenega dela.

Po svoji koncepciji predlog zakona dopušča organizacijam združenega dela možnost, da s svojimi statuti podrobneje regulirajo svoje obveze do akcij sindikata v združenem delu. To je istočasno naša obveza, da to možnost uresničimo. Mnogokrat je v statutu posvečeno le malo pozornosti sindikatu, največkrat najdemo le nekaj splošnih odredb. Omenjene so na splošno vse družbenopolitične organizacije. Jasno je, da je položaj sindikata v organizaciji združenega dela povsem specifičen in da ga je treba natančneje regulirati skozi celoten statut.

Osnutek zakona o združenem delu govori o dolžnosti delavskega sveta, da naj se ta posvetuje s sindikatom in z njim sodeluje. Sindikalna organizacija in delavski svet sta dolžna, da skupno organizirata in vodita javno razpravo med delavci v vseh onih primerih, ko se predvideva predhodna razprava. Iz takega medsebojnega sodelovanja delavskega sveta izhaja tudi politična odgovornost sindikata ne samo za javno razpravo, ampak tudi za sklepe delavskega sveta in njihovo uresničevanje.

Sindikat ima posebno odgovornost za samoupravno organiziranje združenega dela. Ta naj dela v skupinah, kjer so kriteriji v okviru skupin različni (čl. 303, 325).

Osnutek zakona predvideva sodelovanje in odločujočo vlogo sindikata pri reševanju sporov, ki jih ni moči rešiti z rednim potom. Delavci morajo obvezno spore reševati preko sindikalne organizacije. Šele takrat, ko sporov ni mogoče rešiti redno in zaradi njih nastane lahko občutna škoda, je treba organizirati skupni odbor, v katerem so predstavniki delavcev, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij.

Z zakonom, o katerem smo začeli javno razpravo, dobiva delavski razred močno orodje v borbi za nadaljnji razvoj samoupravnih socialističnih odnosov. Seveda pa tega ni možno ustvariti brez ustreznih subjektivnih sil.

Novice iz investicijskega oddelka

VEVČE, MAJ — Dela na največji investiciji Ljubljanske banke v ljubljanskem bazenu na novem V. papirnem stroju se nadaljujejo z nezmanjšanim tempom. V podrobnosti pa so se dela nadaljevala tako:

■ Gradbeni del

Fina gradbena dela kot je tlakovanje, ometavanje sten, polaganje plošč in ostala se nadaljujejo. V končni fazi izdelave je polaganje cevovoda pitne vode, ogrevanja in električne napeljave. Zaključujejo se dela na pomožnih prostorih kot so jedilnica, garderobe, sanitarije in pisarne. Gradbeno je končana kineta za dovod pare do stroja, v delu pa so še manjše kinete za dovod elektrike v sami stavbi papirnega stroja. V dodelavi papirja se končujejo gradbena dela talnega transporta in temeljev dodelavnih strojev. Zunanja kineta za elektriko se je približala stari kotlarni, do centralnega stikališča pa mora prečiti še razkladalni prostor in železniško progo.

■ Strojna oprema in ostalo

Na papirnem stroju se nadaljuje z montažo fine regulacije, razvoda pnevmatike in olja za mazanje. Opravljajo priključevanje elektromotorjev z daljinsko regulacijo. V pripravi snovi so montirani refinerji, priključujejo se elektromotorji. Nadaljuje se z montažo cevovodov za papirno maso. V dodelavi papirja sta dvigali zmontirani. Začelo se je z montažo dveh vzdolžnih in prečnega rezalnika. Za povezavo V. papirnega stroja in toplotne s cevovodi (para, kondenzat) je z IMP podpisana pogodba, tako da se bo v kratkem začela montaža.

Pa še to: novinar »Dela«, ki je poročal s seje izvršnega odbora upravljalcev Ljubljanske banke — podružnica Ljubljana je »zagrešil« dve napaki. Poročal je da bo zagon V. PS v zadnjem tro-

mesečju, vemo pa, da je zagon planiran za poletje in drugo, za nas tudi zelo pomembno je to, da dodatni kredit Ljubljanske banke, ki je bil odobren, ni namenjen podrazitvi, ampak je potreben zaradi prekoračitve obsega del, ki so bila nujno potrebna zaradi zahtev inšpektoratov in nekaterih sprememb. Tako znaša zadnja številka potrebnih sredstev nekaj čez 47 milijard starih dinarjev.

J. S.

Predvidena proizvodnja celuloze in papirja v svetu

VEVČE, MAJ — Dobro organizirana znanstveno tehnična konferenca združenja inženirjev in tehnikov v Torunu na Poljskem je pred kratkim obravnavala vprašanja tehničnega napredka v celulozni in papirni industriji.

Izhodišče so tvorila izvajanja o razvoju te vrste industrije v svetu. Letna svetovna proizvodnja predvideva do leta 1980 porast na 176 milijonov ton celuloze in na 207 milijonov ton papirja in kartona. To bo med drugim možno le ob izrabi lesa listavcev, uporabi industrijskih gozdnih odpadkov, kakor tudi z naraščanjem udeležbe najcenejše surovine — starega papirja. S porastom proizvodnje bo povečana tudi skrb za okolje, ki bo zahtevala še večje zaprtje krogotokov odpadnih voda. To bo sicer občutno vplivalo na ozračje v obratnih prostorih, kakor tudi na porast organske umazanije pri lovljenju vlaken, je pa nujno.

Iz revije
»Zellstoff und Papier«

Smernice akcije sindikatov v javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu

(Nadaljevanje s 4. strani)

cirali stališča, predloge in pripombe iz javnih razprav, ki bodo potekale v organizacijah združenega dela.

Osnovne organizacije sindikata so dolžne, da o poteku razprav obveščajo občinske skupščine in odbore sindikatov, le-ti pa nadalje obveščajo republiške skupščine oziroma republiške odbore sindikatov. Od tod pa gredo obvestila tudi na Zvezo sindikatov Jugoslavije.

10. Zveza sindikatov Jugoslavije poziva vse organizacije in organe sindikatov, da se aktivno angažirajo v javnih razpravah in da mobilizirajo in usmerjajo delavce k pravilni razpravi.

Organi in organizacije sindikatov so dolžni, da na osnovi teh smernic izdelajo konkretne programe akcije v svojih okoljih.

S. R. po zapisniku seje ZSJ

Dopisujte v Naše delo

Slovesen je bil XX. jubilejni pohod

VEVČE, MAJ — Sindikalna organizacija Papirnice Vevče in družbenopolitične organizacije krajevne skupnosti Vevče-Kašelj so organizirale množično udeležbo na XX. jubilejnem pohodu »Po poteh partizanske Ljubljane« 8. maja 1976. Na zbirališču pred spomenikom na Urhu je bilo živahno. Udeleženci so se zbrali okoli harmonikarja-papirničarja. Sami znani obrazi iz tovarne in

okolice. Ko je dal kratko pojasnilo o pohodu, je tov. Stane Meljo razdelil sodelujočim spominske značke. Od 182 prijavljenih je pohod začelo 152 udeležencev. Na 13 km dolgi progi je koračil najmlajši udeleženec iz skupine, mali, 5-letni Egon Manču in najstarejši, 71-letni Franc Zupančič.

Po pohodu se je večina udeležencev vrnila v dolino pod

Urhom, kjer je papirniška restavracija priredila zaključek in prijeten piknik. Sodelujoči so se dogovorili in res jih je precej obljubo držalo. 22. maja so se spet videli na proslavi II. grupe odredov na Jančah. Tu je sodeloval Papirniški pihalni orkester in tudi ostala organizacija proslave je potekala spontano. Lahko trdimo, da so proslave na Jančah ena najlepših praznovanj v občini.

Udeleženci so se po pohodu vrnil v dolino za Urhom in tam ob harmoniki in pesmi prebili ostanek dneva

Naši mlajši po prihodu v Ljubljano

Skozi gozdove Urha, Orel, Golovca proti cilju pohoda

Po približno 3 urah so prispeli pohodniki na Trg osvoboditve

Predstavljamo vam kolekcijo tapet 77-78

VEVČE, MAJ — Predstavitelj nove kolekcije je v tapetnih tovarnah v svetu velik dogodek. Želeli bi, da bi bilo tako tudi v Papirnici Vevče.

Za povprečnega opazovalca ne predstavlja nova kolekcija nič več kot to, da bo na trgu nekaj več vzorcev, ocenjenih pavšalno z višjo ali nižjo oceno. Vsi, ki smo kolekcijo pripravljali, pa smo se oddahnili, ko so šli na trg prvi katalogi. Oddahnili zaradi tega, ker je za nami veliko opravljenega dela, ki se ga ne da v celoti meriti. Nastajanje kolekcije je zelo kompleksna zadeva. Pohvalo zasluži prav vsak član ožjega kolektiva, ki je na en ali drugi način pripomogel, da so bili vzorci pravočasno izdelani in

potem vezani v kataloge. Za kataloge smo porabili 33.000 rolic tapet. V katalogu je 91 vzorcev v 222 koloritih. Značilnost nove kolekcije je v tem, da ima večina vzorcev priložene slike ambientov, kar je še posebej važno za velike vzorce, ki jih v tej kolekciji ni malo.

Pohvaliti se moramo tudi z novo blagovno oznako vevških tapet VETA, ki je po splošnem mnenju zelo učinkovita. Ovitki katalogov, kjer je ta oznaka še posebej izrazita, so bili tiskani v sito tisku, in to v tovarniški tiskarni. Tudi to je nova pridobitev za Papirnico Vevče.

Opazovali smo ljudi, ki so stali po katalogu in dajali podobne pripombe: toliko lepih vzorcev, meni je pa ta vzorec

všeč, drugemu je isti vzorec všeč v drugi barvi itd...

Tudi naša želja je bila z novim katalogom ustreči vsem s predpostavko, da za nekatere vzorce in kolorite že naprej vemo, da ne bodo šli zelo v promet, vendar jih moramo imeti, kajti katalog mora biti KOMPLETEN. Imeti moramo IZBOR TAPET ZA VSAK OKUS. To je tudi ena glavnih značilnosti nove kolekcije. Kolekcija, kakršna je, ni nastala slučajno, ampak je bil pristop profesionalen, to se pravi, da so bili upoštevani vsi elementi sodobne opreme stanovanj, uspešnosti prodaje posameznih vzorcev in koloritov v preteklem obdobju ter zahtevnosti glede kvalitete tapet nasploh.

Iz navedenih tabel in shem je razvidno, kakšna so gibanja prodaje in želje kupcev v evropskih državah. Navedene številke in naša pregledna stena (glej sliko), kjer smo mesečno spremljali prodajo tapet preteklega leta po vzorcih in koloritih, je bilo naše izhodišče za kompletiranje nove kolekcije.

Doslej so šli najbolj v promet grafični vzorci, za leto 76/77 pa bodo predvidoma nekoliko v upadanju.

Po predvidevanjih pa bodo imeli še vedno dobro prodajo stilni in ornamentalni vzorci. Veliko povpraševanje je še vedno po črtastih vzorcih, ki so enostavni za tiskanje in seveda tudi za polaganje. Tudi cvetlični vzorci so v letu 76/77 zelo aktualni. Pri barvah so bile v letu 74/75 pri vrhu prodaje zelena, rjava, oranžna, rumena. Nekoliko nižje je bila siva in rdeča. V manjši meri pa so bile zastopane modra, roza in violet. Je pa zanimivo, da je v letu 76/77 še vedno trend porasta pri zeleni, oranžni in beš barvi. Rumena in rjava barva sta v upadanju.

Vse to so utemeljena prizadevanja, ki pa vedno le ne držijo in so zbrana na podlagi statistik, trenda v tekstilu in v veliki meri tudi logike, da bo tisto, česar so se ljudje že naveličali, doživelo nujno nazadovanje.

Pri kompletiranju kolekcije so nas vcdili tudi odgovori na naslednja vprašanja:

1. Zakaj se odločate za tapete?
2. Kaj razumete pod kvaliteto tapete?
3. Kaj govori za tapeto kot stensko oblogo?

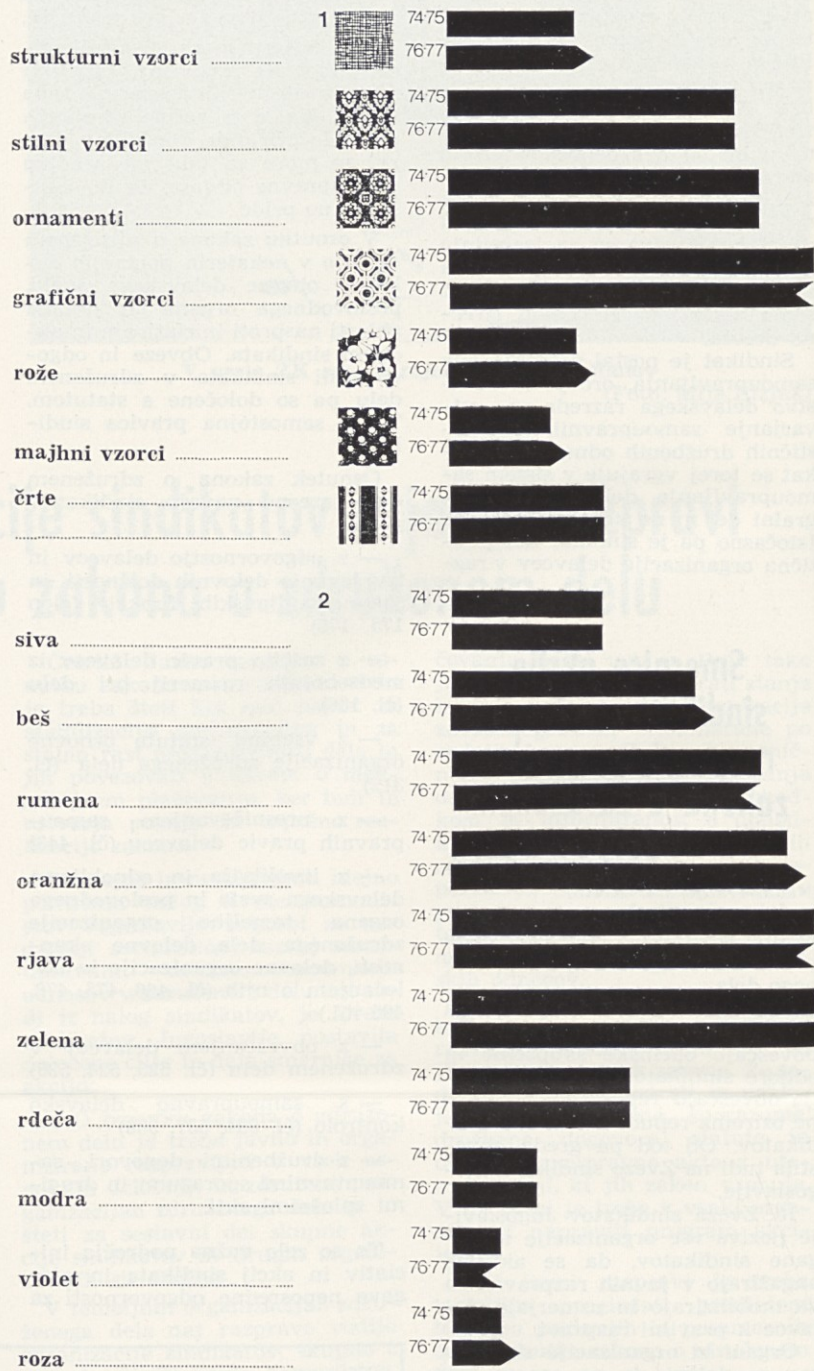
Ta vprašanja so postavili 1608 ženskam in 555 moškim v ZRN. Polovica jih je odgovorila, da so prostori brez tapet hladni in neudobni. 56 % anketirancev je odgovorilo, da nudi tapeta odlične možnosti za individualno prostorsko dekoracijo. Večina anketiranih si želi nevtralnije, bolj umirjene vzorce, medtem ko se jih je 36 odstotkov izjasnilo za dekorativne živahne vzorce.

Pri vprašanju, kaj si predstavljajo pod kvaliteto tapeto,

jih je 18 % odgovorilo, da naj bi bila tapeta vzdržljiva, trajna, vendar poceni (to so lahko samo papirnate tapete). Anketa

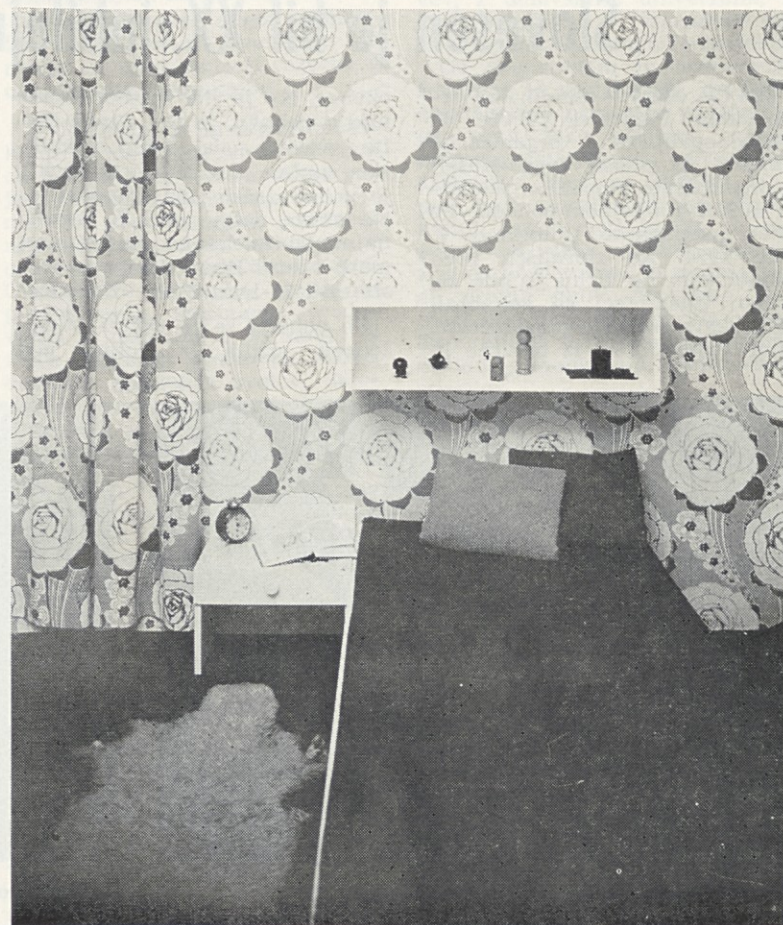
je pokazala tudi, da 56 % žena zbira tapete skupaj z možmi.

Poglejmo si nekaj detailnejših podatkov iz te ankete:

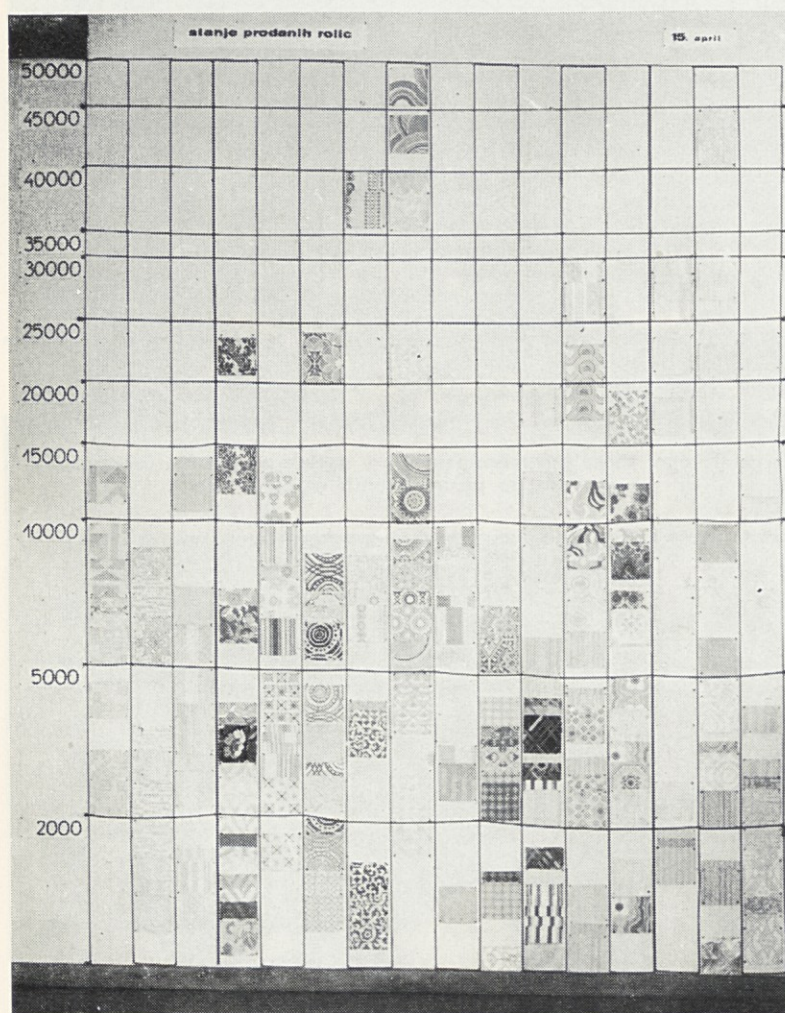

Nekaj grafičnih primerjav:

1. Grafična primerjava trenda različnih skupin vzorcev v letu 74/75 in predvidevanja za 76/77 leto
2. Grafična primerjava trenda barv v letu 74/75 in predvidevanja za leto 76/77

Pogled na novo stavbo V. PS in premaz

Pregledna stena prodaje vzorcev kolekcije 74/75

1. Zakaj se odločate za tapete?

Vsi vprašani	ženske 1608 %	moški 555 %
Tapeta daje odlično možnost za individualno lepšavo prostora	58	61
Tapeta daje večji podarek pohištvu	55	59
Brez tapet se mi zdi prostor hladen in neudoben	57	59
S tapetami lahko na najenostavnejši način prinesemo v stanovanje spremembo	54	54

2. Kaj razumemo pod kvaliteto tapete?

Vsi vprašani	2163 %
Močan papir	13
Obstojnost (na svetlobo)	10
Pralnost	11
Kvaliteta na splošno	13
Vzdržljivost, trajnost	18
Lepi vzorci	10
Enostavno lepljenje	11
Druge kvalitetne lastnosti	14
Skupaj v %	100

Za močan papir in vzdržljivost tapete se je odločil največji del anketirancev. Tudi Veta tapete slovijo po močnem papirju in jih je zelo enostavno lepiti. Enako izpolnjujejo vse ostale kriterije kvalitete.

3. Kaj govori za tapeto kot stensko oblogo?

Vsi vprašani	2163 %
Udobje, prijetno za stanovanje	20
Občutek topline	19
Živahnost	12
Prostorska dekoracija	23
Mnogovrstnost vzorca	10
Ostale prednosti	16
Skupaj v %	100

Zaradi na stotine različnih mišljenj in okusov je težko delati anketo v nekem krogu, kjer je uporaba tapet šele na začetni stopnji. To je potrdil tudi izbor »najuspelejše« tapete, ki ga je organizirala revija NAŠ DOM, ko so zastopniki te revije iz cele Jugoslavije izbrali 10 tapet.

Tapete, ki jih priporoča revija Naš dom, imajo v katalogu etiketo (nalepko).

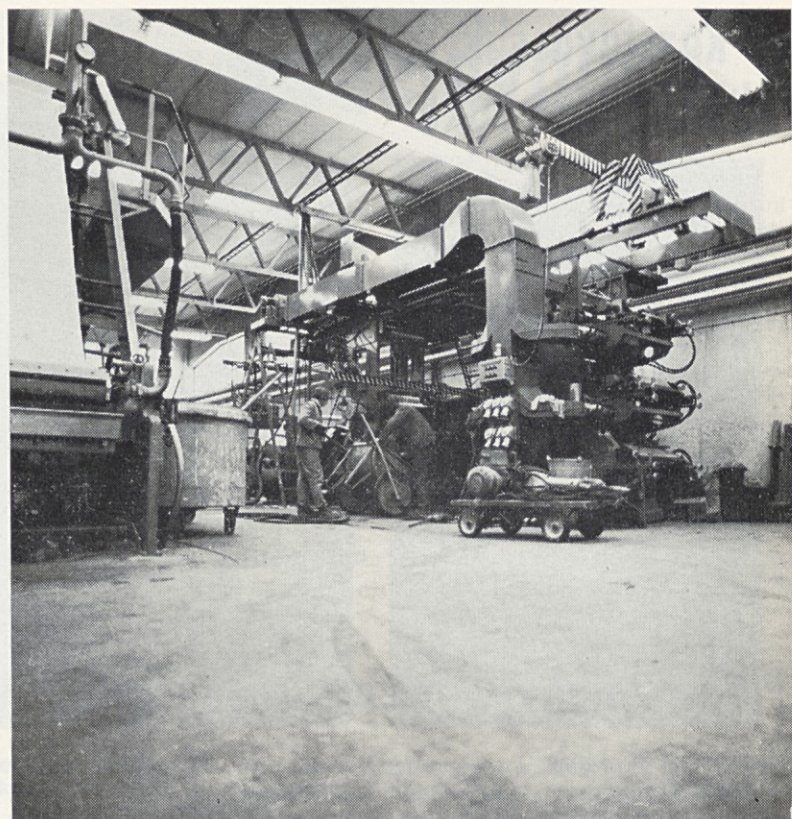
Zanimivo je bilo točkovanje. Ocena je bila od 0—10 točk. Okusi so bili tako različni, da je ena in ista tapeta dobila od nekoga 0 točk, drugi ocenjevalec ji je dal 10 točk.

Pri izbiri je bil zajet predvsem kriterij harmonije barv, umetniška vrednost in intenzivnost vzorca, medtem ko so bili prej naštet kriteriji kvalitete več ali manj zanemarjeni. Drugo k drugemu, ocenjevanje je uspelo in mislimo s to prakso nadaljevati (glej majsko številko revije NAŠ DOM).

Seveda bomo izbrane in vse druge tapete spremljali po uspešnosti prodaje, kar nam bo zopet podlaga za kompletiranje nove kolekcije. Pripomnim pa naj še to, da mora biti v vsaki kolekciji tudi nekaj ekskluzivnih vzorcev, za katere pa že (Nadaljevanje na 8. strani)

Tihožitje. Demontirani stroji čakajo na odpad

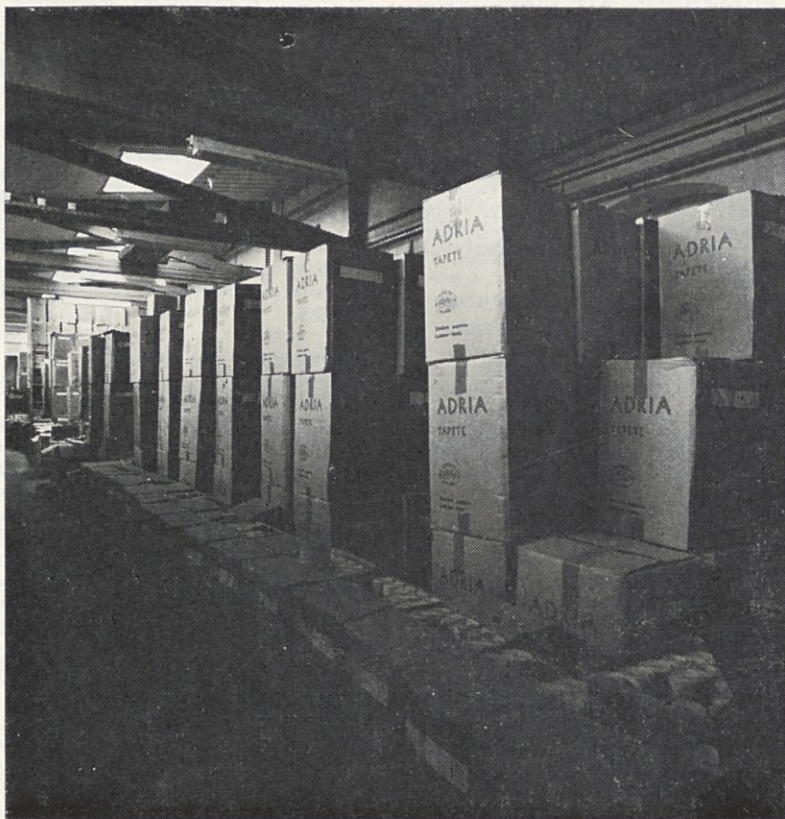
Pripravlja se zopet nekaj novega. Stroj v montaži

Brez zračne mize in rezalnega stroja bi bilo izdelovanje katalogov nemogoče

Nova pridobitev v Papirnici Vevče — v sitotisku tiskan napis VETA na ovitkih za kataloge

33.000 rolic tapet pripravljenih za izdelavo katalogov

Kdor ima rad rože, ima rad tudi tapete v stanovanju. Pri obeh je pomembna harmonija barv

Razstava slik slikarja - samouka

VEVČE, MAJ — Komisija za kulturno dejavnost pri krajevni skupnosti Vevče—Zg. Kašelj je organizirala razstavo slik v Kulturnem domu Vevče, dne 23.—25. aprila. Razstavljal je slikar samouk — Ludvik Švalj, po poklicu šofer kamiona. Slike so bile izdelane na platnu in lesu. Večina slik je bila že prvi dan razprodana. Razstava je bila dobro obiskana. Dela so bila pozitivno ocenjena, tako da je bila knjiga vtisov precej popisana. Vsi krajanji, posebno Vevčani, so bili nad razstavo navdušeni in z upanjem pričakujejo še jesensko, vsaj tako bogato kot je bila sedaj.

Obiskovalci so bili z razstavljenimi deli zelo zadovoljni in večino slik kaj kmalu pokupili

Predstavljamo vam kolekcijo tapet 77-78

(Nadaljevanje s 7. strani)

vnaprej vemo, da ne bodo na konici prodaje. Dobro tudi vemo, da gredo modri, roza in rdeči vzorci slabše v promet, vendar jih moramo imeti!

Značilnost nove kolekcije je tudi ta, da imamo nekaj SET VZORCEV, h katerim se bodo lahko kupile tudi zavese.

Zaradi nizke potrošnje tapet na prebivalca v Jugoslaviji je bilo nujno upoštevati tudi tiste, ki se prvič odločajo za tapete; ti se praviloma odločajo za bolj umirjene vzorce. Pri drugem ali tretjem tapetiranju se odločajo v večini primerov za intenzivnejše vzorce. V katalogu mora biti izbor za prve in druge.

Tudi okus ljudi se spreminja. Tisto, kar je nekomu danes všeč, mu jutri ni več.

Vse te momente smo morali na en ali drug način zajeti v novi kolekciji, kar pa ni bila lahka naloga.

Razumljivo je torej, da smo se ob koncu kolekcije vsi odahnil. Pri tem pa si niti najmanj ne bi smeli domišljati, da smo naredili vse na kvalitetnem pa tudi prodajnem področju. Naučiti se še bomo morali tudi spoštovati konkurenco, ki je v zadnjem času vse večja.

Za tiste, ki bodo tapete kupovali, še nekaj nasvetov:

Kako kupujemo tapete?

1. Katero kvaliteto tapete za kateri prostor?

Gladke pralne tapete za kuhinjo, kopalnico, pri drugih prostorih se lahko oziramo samo na vzorec in barvo.

2. Katero tapeto za katero velikost prostorov?

Majhen prostor — majhen vzorec, velik prostor — velik vzorec.

6. Koliko rolic tapet rabite?

Dolžina sten v m	Stene Število rolic pri višini			Strop Število rolic
	2,10—2,35 m	2,40—3,05 m	3,10—4,0 m	
6	3	4	5	1
10	5	7	9	2
12	6	8	11	2
15	8	10	14	3
18	9	12	17	4
20	10	14	19	5
24	12	16	23	7

Tabela velja za vzorčaste tapete Vrata in okna so všteta

Ivo Bogovič

3. Katero tapeto za katero višino stropa?

Nizek strop — črtast vzorec. Visok strop — vodoraven vzorec.

4. Katera tapeta za katero razmerje svetlobe?

Svetel prostor — temnejše intenzivnejše, hladne barve (modra, modro-zelena, violet). Vendar to ni pravilo, saj tudi za svetle prostore lahko izberemo tapete toplih barv.

Temen prostor — svetle, tople barve (rumena, rdeča, oranžna in vsi vmesni toni).

5. Katera barva je prava? Izbiramo lahko tako, da imamo v prostoru naslednje kombinacije barv:

— **sosednje barve** (oranžna-rdeča, modro zelena-zelena, rdeča-oranžna, modra-vijoličasta).

— **ton v tonu kombinacija**

To so kombinacije vseh osnovnih barv z belo in črno barvo. Npr. rumena-olivna barva, svetlo zelena-temno zelena, modra-temno modra itd.

— **kombinacija komplemen-tarnih barv**

rumena — majhni dodatki vijoličaste

zelena — majhni dodatki rdeče

rdeča — majhni dodatki zelene

modra — majhni dodatki oranžne.

Pri teh kombinacijah je nujno najti pravo razmerje med barvami. Na splošno pa velja pravilo, da ni lepo imeti v prostoru preveč barvnih tonov. Prav iz teh razlogov je večina tapet kolorirana ton v tonu kombinaciji oz. v sosednjih barvah, kjer je skoraj vedno prisotna rjava barva v vseh mogočih tonih. To pa pomeni, da je možno gledati na barvo vsako tapeto kombinirati k pohištvo, zavesam in talnim oblogam.

Rešitev prvomajske križanke

Vodoravno: svislice, pesk-
lov, karton, Se, Radeče, Er, ki-
jec, cev, E. K., sekstant, ol, ot-
voritev, Prevalje, črepalo, le-
penka, tekma, ar, eho, Spa, naj
živi prvi maj, Eroica, I. T.,
rips, rakle, os, senik, on, akut,
od, ro, Količevo, KP, trinog,
ramadan, ki, tar, špageti, tnala,
kimavec, Reis, flora, Aja, ars,
opij, Na, cmoki, Črna, lag,
Anni, Sladki vrh, Ceršak, lak,
sekret, stragula, ako, analiza-
tor, RAF, ton, zidava.

**Križanko so pravilno rešili in
bili izžrebani naslednji sode-
lanci:**

10.— MOŠKRIČ Milka
10.— POTOČNIK Ciril
10.— LOVEC Helena
30.— GRADIŠEK Hilda
60.— JELNIKAR Tonca
100.— VIDERGAR Matjaž

Nove knjige Prešernove družbe

VEVČE, MAJ — Leto je naoko-
li in ponovno smo pred izdajo
rednih letnih knjižnih zbirk Pre-
šernove družbe. Zelo priljubljene
in med delavci razširjene knjižne
zbirke so kljub letošnji malen-
kostni podražitvi še vedno najce-
nejše knjige dosegljive na našem
knjižnem trgu. Pester in bogat
izbor nudi prijetno branje in ko-
ristne nasvete, predvsem nežnej-
šemu spolu.

Letošnje knjižne zbirke obsega-
jo:

PREŠERNOV KOLEDAR 1977

Ta koledar resnično postaja to,
kar smo hoteli: zbornik dobrega
branja in hkrati bogato ilustrir-
an. Poleg tega nam prinaša vsa-
kovrstne dnevne uporabljive na-
svete in seveda tudi kroniko do-
godkov minulega leta. Seveda pa
v njem ne bo manjkalo niti le-
poslovnih stvari, in to po možnosti
od naših najboljših pisateljev.

Štefanija Ravnikar-Podbevšek:
NAD PREPADOM — roman

Pisateljica Podbevškova je zna-
na predvsem po svoji knjigi o
Sv. Urhu — o strahotah, ki so se
tam dogajale in ki nam jih je
zvesto opisala. Tokrat pa se je
njeno pisanje premaknilo v lepo-
slovje, ne pa od dogodkov NOB.
Vendar se njeno pisanje loči od
romanov in povesti, kakršnih smo
vajeni: pisateljica je po terenu
obiskovala predvsem ženske, ki so
kakorkoli že šle skoz pekel bojev,
izgubile može, sploh koga svojih
in po vojni ostale nekako odrinje-
ne, zapostavljene.

Smiljan Rozman:
LETEČI KROŽNIKI — roman

Pisatelj Rozman je našim bral-
cem že kar dobro znan, saj so pri
Prešernovi družbi izdali že nekaj
njegovih knjig, a tudi sicer se je
dobro uveljavil v slovenski lite-

Anketa je pokazala želje kolektiva

ZA PRIHODNJO SEZONO SE BO TREBA ODLOČITI

VEVČE, APRIL — Medtem ko
smo prej tarnali, da nimamo pri-
merne prostora in je stara kino
dvorana stala razdrapana in ne-
izkoriščena, je danes prostor spre-
menjen v prijeten Kulturni dom.
Tudi opremljenost doma se izpo-
polnjuje in lahko upamo, da bo v
prihodnji zimski gledališki sezoni
vse dokončno urejeno. Že do sedaj
je bilo v njej več prireditev vokal-
ne glasbe, nastopov ansamblov,
otroških prireditev, koncert doma-
čega pihalnega orkestra, amater-
skih igralskih skupin in podobno.
Vendar obisk ni bil vedno pohva-

len. Tudi ne na predavanjih in se-
stankih.

Da bi dobili mnenje kolektiva,
kaj nam je potrebno, česa si želi-
mo in kaj bi obiskovali, sta OO
sindikata in referat za izobraževa-
nje napravila anketo, v kateri je
bilo zaželeno odgovoriti na neka-
tera ključna vprašanja o bodoči
sezoni. Anketni list je oddalo 181
članov kolektiva, nekaj pa jih je
še ostalo pozabljenih na mizah v
posameznih oddelkih.

Navajamo anketna vprašanja in
odgovore nanje, tako da si bo mož-
no predložiti kolikor toliko pravo
sliko:

1. Ali ste ljubitelj gledališke umetnosti:

2. Če ste, ali imate rajši:

a) resna dela	da — 59, ne — 11
b) komedije	da — 140, ne — 5
c) folkloro	da — 64, ne — 9
d) glasbene zvrsti	da — 86, ne — 4

3. Ali želite, da v dvorani gostujejo:

a) Mestno gledališče	da — 107, ne — 5
b) Sentjakobsko gledališče	da — 88, ne — 7
c) Amaterska gledališča	da — 58, ne — 7
d) vokalno glasbene skupine	da — 77, ne — 6
e) predavanja z diapozitivi	da — 58, ne — 13

4. Če ste na nekaj navedenih vprašanj odgovorili z »da« ali bi s svojo
ženo, možem, prijateljem prijateljico ali sami obiskovali predstave:

a) redno	da — 75, ne — 5
b) včasih	da — 85, ne — 6

5. Ali se vam zdi denar, ki bi ga delovna organizacija potrošila za
prireditve, pravilno naložen: da — 146, ne — 7

V 6. točki ankete so bili anketi-
ranci naprošeni, da lahko na hrbt-
no stran lista dajo tudi kak drug
predlog, mnenje ali nasvet. Nava-
jamo nekatera izmed njih:

— Zaželene bi bile občasne kino
predstave.

— Skrbno izbiro programa bi
lahko »tvegali« tudi predvajanje
filmov v novi dvorani.

— Tudi za naše najmlajše bi
lahko kaj pripravili.

— Morda bi zadostoval že skr-
čen repertoar Mestnega gledališča.

— Za Vevče bi prišla v pošte-
vamo folkloro in glasbene zvrsti.
Ostali del prepustimo osrednjim
slovenskim gledališkim hišam.

— Predavanja z diapozitivi bi
tudi vlekla, pri čemer bi mladina
lahko veliko odnesla.

— Lahko bi bila tudi kakšna
lutkovna igrice za otroke.

— Da bi to čim prej zaživelo.

— Upati je na širši krog obisko-
valcev, zato bi bilo treba iz reper-
toarjev gledališč izbrati najboljša
in najbolj uspešna dela. Tudi ama-
terji so dobrodošli.

— Najbolj si želim narodne in
zabavne glasbe.

— Najbolj si želim Avsenike s
pevcem Alfijem Nipičem.

— Najbolj si želim veseleiger.

— Sem proti prireditvam. Naj-
prej je treba pospraviti okolico
okoli dvorane, da bo človek lahko
kam stopil. Veter raznaša smeti po
celih Vevčah. K neredu prispeva
tudi obratna menza.

— Želim si Slovenski oktet in
veseloigre.

Po številu in vsebini odgovorov
in pripomb je slika jasna. V ko-
lektivu je nad dvesto ljubiteljev
gledališke umetnosti, ki imajo naj-
raje kaj veselega in vedrega, pre-
cej se jih navdušuje za glasbene
zvrsti prireditev, manj za resna
dramska dela, precej pa tudi za
folkloro.

Največje navdušenje vlada za
obisk Ljubljanskega mestnega gle-
dališča, radi pa imajo tudi eno-
stavnejša dela, ki jih ima na re-
pertoarju Sentjakobsko gledališče.
Tudi amaterske predstave okoli-
ških gledaliških skupin si želijo
ogledati. Na splošno pa so člani
kolektiva mnenja, da bi bila za
kulturno udejstvovanje potrebna
sredstva naložena v pravi namen
in tudi ne zastoj.

Komisija za kulturo pri OO sin-
dikata že živahno sodeluje z Zvezo
kulturno prosvetnih organizacij v
občini, s krajevno skupnostjo in
drugimi razširjevalci kulturnega
življenja. Vsekakor pa bo za bo-
dočo sezono treba organiziranje
prireditev še bolj uskladiti in po-
pestriti, o čemer naj bi se pravo-
časno dogovorile vse merodajne
organizacije.

S. R.

Poleg vzgoje in izobraževanja še druge dejavnosti

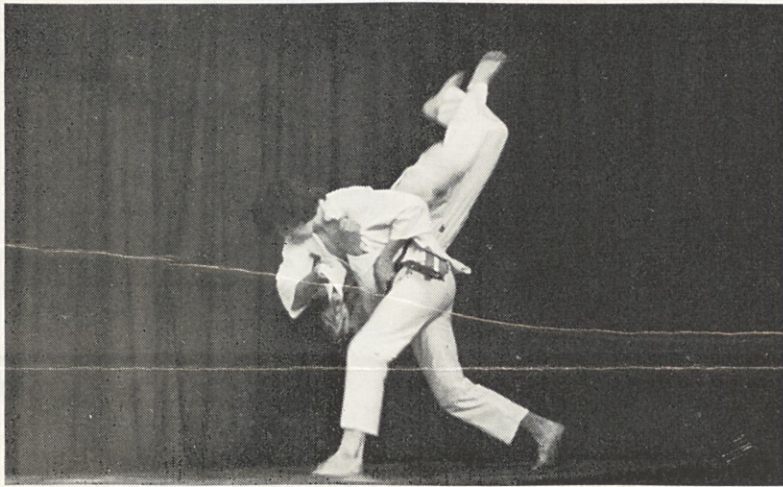

Polna dvorana je z zanimanjem spremljala prireditveni spored

VEVČE, MAJ — Šolski center tiska in papirja v Ljubljani ima letno povprečno nad 500 učencev za grafično in papirniško stroko in nekaj nad sto odraslih, ki se izobražujejo na tehniških šolah obeh strok. Tudi v bodočem šolskem letu se število ne bo bistveno spremenilo.

Učni program za obe stroki je prirejen tako, da daje učencem osnovno strokovno znanje, ki ga izpopolnijo s praktičnim delom že med šolanjem v šolskih laboratorijih, kasneje pa na delovnih mestih. Vsi učenci imajo štipendije posameznih grafičnih in papirniških organizacij. Samo učenje je srednje zahtevno, tako da se da z malo pridnosti lepo doseči poklic.

Poleg dolžnosti po predmetniku pa se učenci uspešno ukvarjajo tudi z drugimi dejavnostmi. Združeni so v različne krožke od športnih, marksističnih, literarnih in drugih. V nekaj dejavnostih so se predstavili v predmajaških dnevih, ko so v Kulturnem domu na Vevčah imeli proslavo vseh treh praznikov. Polna dvorana učencev, predavateljev in drugih gostov je z odobravanjem spremljala izvajanje posameznih

Judoisti ob prikazu prvin borbe

točk sporeda. Ne vem, komu bi dal prednost, ali recitatorjem, harmonikarju, pevcem, ali izvajalcem prvin judo borbe. Skratka, predstava je tekla spontano, neprisiljeno in prijetno, čeprav seveda o nekem visokem poklicnem umetniškem načinu izvajanja ne moremo govoriti, vendar moremo

trditi, da je imela prireditev kot šolska proslava večjo vrednost kot podobne doslej.

Iz vsega pa je vel občutek, da se predavateljski in učeči se kader dobro razumeta tako v učilnicah kot tudi takrat, ko učenci pripravljajo in pokažejo uspehe svojih stranskih dejavnosti.

Strojvodja Černe odslej doma

VEVČE, MAJ — V majskih dneh 18. 5. 1942 je Alojz Černe prišel v tovarno in v majskih dneh 12. 5. 1976 prenehal z delom in odšel v pokoj.

Ko je prišel v tovarno, je najprej prišel za delo v brusilnici

Novi upokojenec, strojvodja Alojz Černe

lesa, pri zidarjih in povsod, kjer je bilo treba. Prav kmalu so opazili njegovo sposobnost in pokojni vodja proizvodnje Jožko Kure ga je pridobil za delo pri papirnih strojih. To delo ga je tudi najbolj veselilo. Delal je na vseh papirnih strojih in bil pri montaži četrtega, ki ga je med montažo in potem kot stalni strojvodja spoznal v »drobovje« kot je sam rekel pri poslovnem razgovoru. Ogledal si je tudi gradnjo V. PS in dejal, da tu ne bi več zmogel. Stroj, da bi bil zanj prevelik in preveč kompliciran. Pri 64 letih starosti, je dejal Lojze, je edini, ki je tako dolgo delal v proizvodnji. No, sedaj ne bo več vezan na delovni čas, kljub temu pa ne bo obstal. Okoli hiše bo treba še marsikaj preurediti, spuliti sem pa tja kakšen plevel na vrtu, h kuhi pa se ne bo spravil, je rekel, čeprav je žena še v službi.

Malo je potarnal, ker je s pokojem začel ravno na 13. maja, češ da je to nesrečna številka, računa pa na dober konec čez več let.

Res mu tudi mi želimo čim več let, za njegovo zvesto in prizadevno delo, kot dobremu strojvodji pa se iz srca zahvaljujemo.

S. R.

Telefonska govorilnica in časopisni kiosk na Vevčah

VEVČE, MAJ — Prebivalci bodo odslej s tem zadovoljni. Pred Mercatorjevo trgovino je postavljena javna telefonska govorilnica, ki bo odslej služila potrebam. Doslej so si ljudje ob primerih, ko je bilo treba klicati zdravnika, varnostne organe in podobno, kaj težko pomagali. Zatekali so se k sosedom, ki imajo telefone ali pa v vratarnico tovarne, če je bilo res nujno. Sedaj bodo tudi manj važne zadeve uredili po telefonu in si s tem prihranili veliko časa in poti.

Pred Kulturnim domom je postavljen tudi nov kiosk za prodajo revij in časopisov. Kiosk je postavilo ČP Dnevnik. Tako tudi preskrba z informacijskim in zabavnim tiskom ne dela več težav.

C. Z.

Na Vevčah je bila letna skupščina zdravljenih alkoholikov v soboto dne 15. maja ob 9. uri v prostorih Kulturnega doma Papirnice Vevče. Pokrovitelj skupščine je bila EMONA, TOZD — mesna industrija Zalog. Na skupščini so pregledali dosedanje delo in zadane sklepe v preteklem obdobju, in izvolili novo vodstvo vseh organov kluba.

Glasbena skupina je žela uspeh tako pri narodnih, partizanskih in modernih skladbah

Kljub roki v mavcu je harmonikar iz Javora »urezal« nekaj dobrih domačih viž

Nastopajoči pred kulturnim domom na Vevčah po proslavi

Učenci iz Čačka, ki obiskujejo 1. razred papirniške šole so prikazali narodno kolo

Tudi folklorna skupina je prispevala k dobremu razpoloženju

Pljučni rak

MED VZROKI NAGLEGA NARASČANJA TE BOLEZNI JE VSEKAKOR KAJENJE CIGARET
Piše: dr. Zdenka PODGORNIK-RUNOVČ, specialist radio-terapevt, Onkološki inštitut, Ljubljana

Obolevanje za pljučnim rakom je v zadnjih desetletjih močno naraslo. Naj navedem le nekaj statističnih podatkov. Pred 50 leti je bil pljučni rak prava redkost. Kratek podatek iz ZDA: leta 1930 je umrlo v tej državi za pljučnim rakom 2837, leta 1950, torej 20 let pozneje pa že 18.313 ljudi. Te številke nam povedo, da je smrtnost zaradi tega obolenja narasla v 20 letih za 500 odstotkov. V Sloveniji je leta 1966 zbolelo za pljučnim rakom 410 ljudi, to je 11% od vseh obolelih za rakom. Od tega je bilo 17% žensk, to je slaba šestina. Za nobeno drugo vrsto raka ni obolevanje tako naraslo kot prav za pljučnim rakom. Očitno je, da za pljučnim rakom mnogo pogostejše obolevajo moški kot pa ženske. Po statistikah je razmerje med spoloma 7 : 1 v korist žensk.

Kje so vzroki tako naglega narasčanja te bolezni? Vse statistike dolžijo za ta porast vse večje številke kadilcev cigaret. Pri izgovorjanju le-teh namreč nastajajo snovi, kot sta bencipiren in bencantracen, ki pri laboratorijskih poskusih povzročijo raka na poskusnih živalih. Pri posameznem kadilcu ni mogoče napovedati, ali bo sploh in kdaj bo obolev za pljučnim rakom. Raziskovalci pa so si edini v tem: čim dalj traja kajenje in čim večja je dnevna količina pokajenih cigaret, tem večja je možnost obolenja za pljučnim rakom.

Pregledi kadilcev so pokazali, da imajo ti na sluznicah dihalnih organov spremembe, ki jih pri nekadilcih ni. Te spremembe štejemo za predrakave, to se pravi, da se iz njih lahko razvije rak. Po mnenju strokovnjakov kajenje cigar in pipe ni tako nevarno, ker taki kadilci ne vdihavajo tako globoko dima kot kadilci cigaret. Napotek je tak: tudi dolgoletni kadilec zmanjša možnost, da bi zbolel za pljučnim rakom, če preneha kaditi. Najbolje pa je, da sploh ne začne kaditi, kajti kajenje pospešuje nastanek pljučnega raka, kakor tudi drugih obolenj, predvsem obolenj srca in ožilja!

Povzročitelje pljučnega raka iščemo tudi drugod. Vemo, da je obolevanje dva- do štirikrat pogostejše v mestih kot na deželi. To pripisujemo zraku v mestih, ki ga onesnažuje industrija in velik promet. Pred nekaj desetletji so mislili, da je tuberkuloza marsi-

kdaj predhodnik pljučnega raka. Toda čas je pokazal, da upadanje tuberkuloze ne gre v korak z narasčanjem pljučnega raka. Ne moremo reči, da so nepomembna razna kronična, tj. dolgotrajna vnetja v samih pljučih in sapnikovih vejah ter vejicah. Ta obolenja stalno dražijo sluznico, ki je tako bolj dovzetna za razvoj raka.

Pljučnega raka se da hitro spoznati ali pa tudi zelo težko. Želimo si, da bi ga spoznali čimprej. V zgodnjem stanju so znamenja neznačajna. Najpomembnejše znamenje je kašelj. Ta se pojavlja pri drugih kroničnih obolenjih pljuč in sapnikovih vej npr. pri bronhitisu. Znan je dolgoletni kašelj kadilcev, zlasti jutranji. V tem primeru nam postane sumljiva vrsta kašlja. Če se ta spremeni, bodimo pozorni. Če opazimo krvav izmeček je to resno opozorilo, da moramo k zdravniku, čeprav krvavkast izpljunek lahko povzroča tudi druga obolenja. Drugo pomembno znamenje je težko dihanje, ki se pojavlja tudi, če bolnik miruje, ter je živčajoče in ostro. Pomembno znamenje je tudi bolečina v prsih, ki je podobna zbadaanju in se pri kašljanju poveča. Neredko se pridruži pljučnemu raku pljučnica. Vsa znamenja, kot so npr. temperatura, znojenje, spremembe v krvi, govorijo v prid vnetju. Rentgenski pregled po preboleli pljučnici pa nam odkrije rakavo obolenje. Ne trdimo, da jevsaka pljučnica posledica ali zanilec raka. Še zdaleč ne! Vendar ni nik-

dar odveč temeljit pregled po prestopu pljučnici. Vidimo, da zamenjava začetnega pljučnega raka niso zelo značilna. Zato naj nas nekaj tednov trajajoči kašelj opozori, da gremo k zdravniku. Najpametneje je, da si damo po 45. letu starosti vsaj vsako leto enkrat pregledati pljuča.

Moderna medicina ima na voljo že dokaj zanesljive metode, da lahko ugotovi to bolezen. Najpreprostejši je rentgenski pregled in slikanje pljuč. Na sliki vidimo dostikrat zasenčenje, ki ga povzroča tumor, ko bolnik nima še nobenih težav. Če nam rentgenska slika zbudi sum, da gre za rakavo obolenje, izberemo še druge diagnostične postopke. Najvažnejša je bronhoskopija. Pri tej preiskavi s posebno napravo pogledamo v sapnico (bronchus) in njene bližnje veje. Tako neposredno vidimo tumor in ga tudi košček odrežemo za mikroskopski pregled. Rezultat pregleda izrezanega tkiva pod mikroskopom je zelo zanesljiv. Večkrat pa leži tumor globoko v pljučih in ga z omenjeno napravo ne moremo videti. V tem primeru nam pogosto pomaga bronhografija, sapnico in njene veje napolnimo s kontrastnim sredstvom, da postanejo pri rentgenskem slikanju vidne. Tako lahko vidimo mesto, kjer rakavo tkivo zapira sapnico. Zelo nam pomaga tudi pregled celic v izpljunku ali v brisu sluznice, ki ga napravimo pri bronhoskopiji. S površine tumorja se namreč luščijo rakave celice, ki jih pod mikroskopom lahko spoznamo.

Pljučnega raka najbolj zanesljivo pozdravimo z operacijo. Žal, čisto to ni mogoče, ker pride bolnik prepozno na zdravljenje ali pa nam druge okoliščine ali obolenja preprečijo, da bi bolnika operirali. Drug način zdravljenja pa je obsevanje z rentgenskimi ali gama žarki, s katerim dosežemo mnogokrat zadovoljivo izboljšanje, včasih pa tudi dokončno ozdravljenje.

S športno rekreacijo do zdravja

Na tekmi za trening

Nepopolna ekipa Količevega na pripravah za letošnje zimske športne igre, o katerih smo pisali v prejšnji številki

Nove knjige v strokovni knjižnici

- Morozov V.: O savremenim pravcima u inostranoj psihijatriji i njihovim idejnim izvorima, Medicinska knjiga, Beograd 1965, Sg.: ME-00077
- Straser: Uvod u medicinsku bioklimatologiju i osnovi balneoklimatoterapije, Medicinska knjiga, Beograd 1969, Sg.: ME-00078
- Nikolić: Propedeutika i tehnika neurološkog pregleda, Medicinska knjiga, Beograd 1972, Sg.: ME-00079
- Jovanović: Metode pregleda i hitne intervencije u otorinolaringologiji, Medicinska knjiga, Beograd 1973, Sg.: ME-00080
- Njegovski: Osnovi reanimatologije, Medicinska knjiga, Beograd, 1970, Sg.: ME-00081
- Stojanović: Praktikum iz hirurgije, Medicinska knjiga, Beograd 1972, Sg.: ME-00082
- Babcock-Handbuch: Wasser, Vulkan - Verlag - Essen, Düsseldorf 1974, Sg.: EN-00149
- Babcock-Handbuch: Dampf, Vulkan - Verlag - Essen, Düsseldorf 1965, Sg.: 00150
- Babcock-Handbuch: Öl, Verlag Gustav Kopf & Co. KG, Stuttgart 1973, Sg.: EN-00151
- Schneeweiss W.: Zuverlässigkeitstheorie, Springer-Verlag Berlin 1973, Sg.: ST-00095
- Anakioski D.: Planiranje u udruženom radu, NIGP »Borba«, Beograd 1974, Sg.: PE-00364
- Greinert: Dampfkesselbestimmungen. Ergänzungslieferung 6. Düsseldorf 1974, Sg.: ST-00084
- Grad: Angleško-slovenski slovar, DZS, Ljubljana 1973, Sg.: SL-00157, SL-00158
- Majcen Z.: Ekonomika organizacija udruženog rada. Zbirka OEP — Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00170
- Turk I.: Izgradnja sistema poslovnih informacija. Zbirka OEP — Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00171
- Lengyel: Chemie und technologie der Zellstoffherstellung. Biberach/riss 1973, Sg.: CP-00248
- Požitkov V.: Montaž i remont bumago, mašin. Moskva 1973, Sg.: CP-00249
- Himia i tehnologija bumagi. Leninograd 1973, Sg.: CP-00250
- APV — Jahrestreffen 1973 Vortragsreihe »Trocknung von Papier«, Biberach 1974, Sg.: CP-00251
- Dampf und Energie (Informationstagung der Vereinigungs Pack- und Wellpappenpapiere vom. Biberach 1972, Sg.: EN-00152
- Dular: Tehnologija voda, goriv in varstva okolja, Ljubljana 1974, Sg.: K-00111
- Sierp: Gewerbliche und industrielle Abwasser. Berlin 1967, Sg.: K-00112
- Poslovne financije — zbornik radova. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00172
- Novak: Organizacija stručnih službi. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00173
- Rejec: Terotehnologija (Suvremena organizacija održavanja sredstava) Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00174
- REFA — Methodenlehre der Planung und Steuerung. Teil 1, Grundlagen, München 1974, Sg.: PE-00365/1
- Teil 2: Planung Sg.: PE-00365/2
- Teil 3: Steuerung Sg.: PE-00365/3
- Teil 5: Lohndifferenzierung Sg.: PE-00365/5
- Savnik: Tehniško risanje, Ljubljana 1974, Sg.: ST-00096, 00097
- Heizungsanlagen. Anleitung für Betrieb, Überwachung und Wartung, Düsseldorf 1974, Sg.: EN-00153
- Planiranje in poslovna politika u udruženom radu. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00175
- Rocco: Osnove tržišnog poslovanja, Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00176
- Bertoncelj: Permanentno izobraževanje. Kranj, Moderna organizacija 1974, Sg.: RA-00080
- Kaltnekar Z.: Materialno poslovanje v industrijskem podjetju. Kranj, Moderna organizacija 1974, Sg.: PE-00367
- Senečić J.: Marketing planiranje i strategija u organizacijama udruženog rada. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1974, Sg.: IPK/OEP-00177
- Hitrec M.: Marketing istraživanja, Privredni pregled, Beograd 1974, Sg.: PE-00366
- Mesaroš: Elektronske cevi i poluprevodnici, Beograd 1974, Sg.: PR-00106
- Ilić M.: Priručnik o cenama, maržama, premijama i kompenzacijama proizvoda i usluga, Beograd 1975, Sg.: PR-00107
- Buell, V.: Handbook of modern marketing. Sg.: PE-00368
- Božović B.: Endokrinologija, Medicinska knjiga, Beograd 1974, Sg.: ME-00083
- Pschyrembel W.: Praktička ginekologija, Beograd, Medicinska knjiga 1973, Sg.: ME-00084
- Major: Fizička dijagnostika, Beograd, Medicinska knjiga 1974, Sg.: ME-00085
- HIERARHIJA međunarodna raziskava v industrijskih podjetjih. Ljubljana 1975, Sg.: RA-00081, RA-00082
- Faruk: Tečni naftni plin (propanbutan), Beograd, Privredni pregled 1974, Sg.: TE-00143
- Imhof: Raum und Farbe 1. Grundfachkunde Farbe. Stuttgart 1974, Sg.: TE-00144/1
- Raum und Farbe 2. Fachkunde für Maler, Lackierer und Werbegestalter Teil 1. Stuttgart 1975, Sg.: TE-00144/2
- Raum und Farbe 3. Fachkunde für Maler, Lackierer und Werbegestalter. Teil 2. Sg.: TE-00144/3
- Frieling: Farbe im Raum (Angewandte Farbenpsychologie). München 1974, Sg.: TE-00145
- Hugel G.: Rationelle Energienutzung im Betrieb. Kosten-Verluste-Wirtschaftlichkeit, München 1965, Sg.: EN-00154
- Jakubowski E.: Tapezieren heute. Stuttgart 1975, Sg.: TE-00146
- Dubois M.: Vorhänge und Dekorationen grossen Stilepochen, Frankfurt 1964, Sg.: RA-00083
- Slovar slovenskega knjižnega jezika. II. knjiga I-Na, DZS, Ljubljana 1975, Sg.: SL-00134/2 - 00138/2
- Informatorov poslovni vodič. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00178
- Obraz: Suvremena prodaja. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00179
- Knežević: Temeljni oblik organizacije udruženog rada. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00180
- Ferišak: Sistemi šifriranja u organizaciji udruženog rada. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00181
- Haue: Upravljanje projektima. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00182
- Gašparović: Ekonomika idustrijske proizvodnje. Zbirka OEP: Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00183
- Perišin: Novac, kredit i bankarstvo u sistemu samoupravljanja. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00184
- Buble: Projektiranje organizacije. Zbirka OEP, Zagreb, Informator 1975, Sg.: IPK/OEP-00185
- Grad: Francosko-slovenski slovar DZS Ljubljana 1975, Sg.: SL-00161
- Deželak: Marketing, Založba Obzorja Maribor 1971, Sg.: PE-00369
- Marković: Osnovi marketinga. Suvremena administracija, Beograd 1975, Sg.: PE-00370
- PHOTOGRAPHIS '75, Zürich 1975, Sg.: RA-00084
- BERTHOLD FOTOTYPES, München 1974, Sg.: TS-00014
- Milojević: Priručni leksikon marketinga, Beograd 1975, Sg.: LE-00037, LE-00038
- Đurić: Tiristori, Tehnička knjiga, Beograd 1975, Sg.: EN-00155, EN-00156
- Cvekić: Poluprovodničke diode i tranzistori, Tehnička knjiga, Beograd 1975, Sg.: EN-00160, EN-00159
- Cvekić: Osnovi tranzistorske tehnike, Tehnička knjiga, Beograd 1972, Sg.: EN-00157, EN-00158
- Kumar Marko: Diplomsko delo: Deformacija rasterskih točk kot funkcija ofset plošče in kopirnega sloja, Ljubljana 1975
- Privredni adresar SFRJ 1976. Privredni pregled Beograd
- Jugoslovenski poslovni informator 1976. Beogradski izdavačko-grafički zavod 1976
- Statistični letopis SR Slovenije 1975. Zavod SRS za statistiko 1975
- Statistika spoljne trgovine SFRJ za 1974 godinu. Savezni zavod za statistiku, Beograd 1975
- Ustava SFRJ in SRS. Casopisni zavod »Uradni list« 1975
- Prazniki slovenskih občin. Izdano v počastitev 30. obletnice osvoboditve, Ljubljana 1975
- SLOVENSKI ALMANAH 76 s prilogom. Izdaja »Casopisno in grafično podjetje DELO«, Ljubljana 1976. Priloga:
 - vodilni družbenopolitični delavci slovenskih občin
 - vse temeljne OZD v Sloveniji
 - direktorji oz. vodje, upravniki, poslovodje OZD in TOZD
 - predsedniki delavskih svetov in zborov delovnih ljudi
 - največje organizacije združene dela v SFRJ.

Razsvetljava na delovnih mestih

Smotrno in pravilno razsvetljena delovna mesta so eden najvažnejših pogojev za dobro počutje in dvig produktivnosti.

Svetloba je elektromagnetno delovanje, ki ga zaznava človeško oko. Področje vidnih žarkov je v primerjavi s celotnim elektromagnetnim spektrom sila majhno in obsega valovne dolžine od 4000—76000 angströmov.* Infrardeči žarki, ki imajo valovno dolžino več kot 76000 angströmov in ultravioletni žarki, ki imajo valovno dolžino manj kot 4000 angströmov, povzročajo lahko posebne okvare človeškega organizma.

Oko zaznava le predmete, ki sami oddajajo svetlobo ali pa svetlobo odbijajo. Če izžareva prav majhna površina veliko množino svetlobe, tedaj taka svetloba slepi. Ker imajo skoraj vsa svetila tolikšno svetlost, da povzročajo bleščanje, jih moramo namestiti v svetilke, ki zaradi svoje oblike zmanjšajo bleščanje svetila s tem, da preprečijo neposreden pogled v svetilo.

V očesni mrežnici imamo čepke, ki so občutljivi za barvo, s katerimi gledamo predvsem podnevi, na svetlem — fotopični vid. Najobčutljivejše so za barvo valovne dolžine 5500 angströmov. S paličkami, ki niso občutljive za barvo, gledamo ponoči — skotopični vid. Paličke so najobčutljivejše za svetlobo, ki ima valovno dolžino 5070 angströmov. Da se privadimo gledanju v temi (gledanje s paličkami), poteče povprečno 30 minut — proces prilagoditve. Isto velja, če gremo z dobro razsvetljenega delovnega mesta v temne hodnike. Preti nevarnost nesreč, ker ne vidimo.

Vidljivost (vidnost) — to je jakost fizikalno-psihičnega dražljaja, ki zbudi vizualno zaznavo — je odvisna od fizikalnih lastnosti gledanega predmeta in od vizualnih procesov gledalca. Pri vsakdanjem gledanju nam vidljivost predstavlja vizualno seštevanje različnih fizikalnih lastnosti predmetov, ki jih gledamo.

Fizikalni pogoji za dobro vidljivost predmeta so:

- svetlost predmeta,
- kontrasti,
- opazovalni čas,
- velikost predmeta (zorni kot).

Vsi 4 faktorji se med seboj dopolnjujejo, so konglomeratni. Če želimo pospešiti delovni proces (skrajšati opazovalni čas) ali zmanjšati velikost predmeta, potem moramo izboljšati kontrast oz. pojačiti svetlost predmeta.

* Angström je 100 milijonti del centimetra, uporabljamo ga pri izražanju dolžine svetlobnih valov.

Pri razsvetljavi je zelo pomembna barva svetlobe, ki ima močan fiziološki in psihološki vpliv. Zato težimo za tem, da bi se umetna razsvetljava čimbolj približala dnevni. Neprijetno je, če se tepe dvoje svetlob različnih barv.

Naravna razsvetljava je tridimenzionalna, pri umetni razsvetljavi pa pada svetloba pretežno od zgoraj navzdol. Zato je točkasta razsvetljava slaba, boljši so že svetleči stropi.

Razsvetljava naj bo taka, da se človek v prostoru čuti čimbolj prijetno. Ob neustreznih razsvetljavi pride do utrujenosti in tudi do okvar zdravstvenega stanja.

Infrardeči žarki lahko povzročijo trajne okvare na očesni leči (siva mrena livarjev in topilcev stekla).

Ultravioletni žarki lahko povzročajočasne ali trajne okvare na očeh. Delavci, ki so dalj časa izpostavljeni ultravioletnim žarkom, dobijo lahko trajne okvare na koži.

LASTNOSTI RAZSVETLJAVE

Kvantitativna lastnost razsvetljave je osvetljenost. Kvalitativne lastnosti razsvetljave so:

- usmerjenost,
- krajevna in prostorska enakomernost,
- časovna enakomernost,
- bleščanje,
- barva svetlobe.

Važna je smer, iz katere prihaja svetloba na delovno ploskev in na predmete. Priročno sence, ki nastanejo zaradi pravilno usmerjene svetlobe, zaznamo pravo obliko predmetov. Pravimo, da jih vidimo plastične. Ostre sence niso navadno zaželeni. Omilimo jih z načinom razsvetljave, včasih pa medle sence poudarimo z dodatno razsvetljavo.

Krajevno enakomernost razsvetljave nam daje razmerje med točkama v prostoru, ki sta najmanj in najbolj osvetljeni; Zadostne enakomernosti pa ne zahtevamo samo na delovni ravnini, ampak v vsem prostoru. To pa ne samo zato, da prostor zbuja ugodnejši vtis, temveč predvsem zato, da varujemo oko pred hitrimi spremembami.

Če je določena točka v prostoru trajno enakomerno osvetljena, govorimo o časovni enakomernosti. Vzrok neenakomernosti razsvetljave je večkrat prešibka električna napeljava, zato ker med večjo obremenitvijo napetost preveč pade. Pogosto pa povzroča časovno neenakomernost nizka frekvenca izmenične napetosti.

Bleščanje je lahko trajno ali prehodno in ga ne povzročata samo velika svetlinost

in svetlost svetlobnega vira, temveč tudi preveliki kontrasti v zornem kotu očesa. Bleščanje občutno zmanjšuje vidnost očesa in s tem tudi storilnost delavca. Pri delu smo negotovi, zato lahko pride do nesreče.

Barva svetlobe ima močan psihološki in fiziološki vpliv, zato težimo za tem, da se umetna razsvetljava čimbolj približa dnevni.

Lastnosti razsvetljave morajo zadovoljiti naslednje zahteve:

- dobro vidno delovanje,
- čim manjše utrujanje oči,
- čim večjo varnost pri delu,
- čim večjo miselno koncentracijo in vidno nalogo,
- čim večji občutek udobnosti in razpoloženja.

Minimalne lastnosti razsvetljave predpisuje JUS U. C 9.100-1962.

OSVETLJENOST

Osvetljenost je količnik svetlobnega fluksa, (svetlobni tok) ki pade na element površine in površine tega elementa.

Osvetljenost merimo v luksih (lx). Merilna priprava je luksmeter.

NAČIN RAZSVETLJAVE

Neposredna razsvetljava

Pri neposredni razsvetljavi je usmerjen skoraj ves svetlobni tok v določeno smer — navzdol.

Pretežno neposredna razsvetljava

Večji del svetlobnega toka je usmerjen navzdol, manjši del pa navzgor.

Prosto sijoča razsvetljava

Svetlobni tok se razpršuje v vse strani enakomerno.

Pretežno posredna razsvetljava

Večji del svetlobnega toka je usmerjen navzgor, manjši del pa navzdol.

Posredna razsvetljava

Ves svetlobni tok je usmerjen v strop in stene, od koder se odbija v prostor.

Neposredno razsvetljavo izberemo za visoke dvorane in obratne prostore s temnim stropom in temnimi stenami, v katerih se opravlja delo, pri katerem so zaželeni močne sence.

Pretežno neposredna, prosto sijoča in pretežno posredna razsvetljava sta primernejši v stanovanjih, pisarnah, risalnicah, laboratorijih in delavnicah, ki imajo svetle stropne in stene in kjer želimo doseči dobro razsvetljavo vsega prostora.

Posredna razsvetljava na splošno ni primerna za delovne prostore in jo uporabljamo predvsem v večjih dvorinah, avlah in podobno. Pogoji za uporabo posredne razsvetljave pa so svetle stene in svetel visok strop.

VRSTE RAZSVETLJAVE

Razsvetljava je lahko samo splošna ali pa splošna in krajevna.

Splošna razsvetljava je boljša, ker je prostor enakomerno razsvetljen in se oko ne utruja, ker se mu ni treba pri vsaki spremembi smeri pogleda prilagajati na novo.

RAZSVETLJAVA IN PRODUKTIVNOST

Raziskave in izkušnje v industriji kažejo, da lahko z zboljšanjem lastnosti razsvetljave dvignemo produktivnost dela od 5 do 50%. Stroški rekonstrukcije se hitro vračajo. Harrison je npr. v tovarni Timken Roller Bearing Co., Columbus, ZDA, samo s povečanjem osvetljenosti ugotovil naslednje naraščanje proizvodnje:

Osvetljenost v luksih	Porast proizvodnje v %
50	0
60	4
130	8
200	12,5

RAZSVETLJAVA IN NEZGODE PRI DELU

Raziskave so pokazale, da ima razsvetljava velik vpliv na nezgode pri delu.

V Veliki Britaniji so ugotovili na podlagi proučevanja prijavnih o nezgodah pri delu, da se je v poletnih mesecih — ob naravni razsvetljavi in ustreznih visokih vrednostih osvetljenosti — v eni uri zgodilo povprečno 7,16% nezgod, pozimi pri umetni razsvetljavi in ustreznih nižjih stopnjah osvetljenosti pa 12,32 nezgod, tj. za 71% več.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

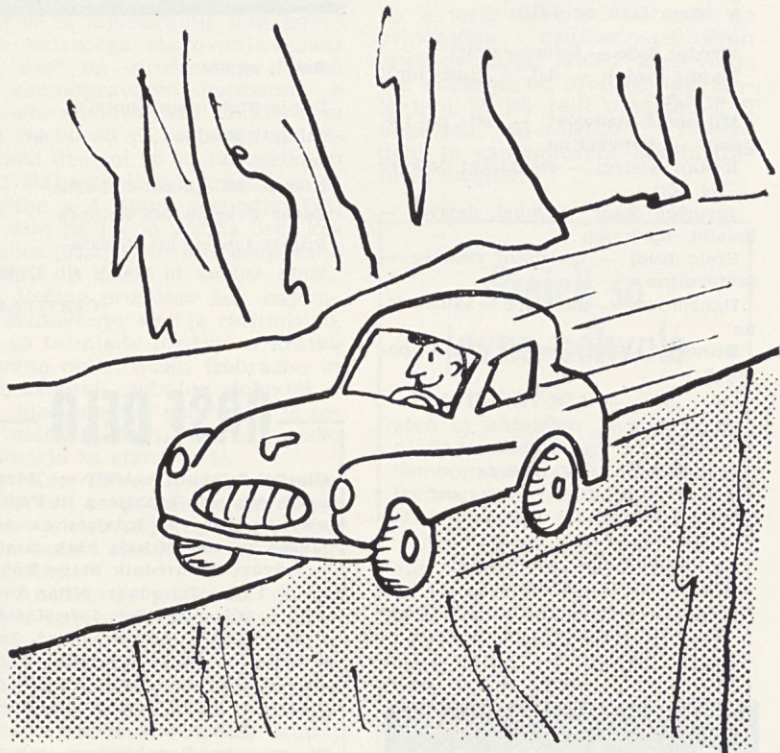
Sodelovanje pri oblikovanju delovnega mesta v zvezi z ustrežno razsvetljavo je imperativ bodočnosti.

Če bodo delavci izpostavljeni infrardečim žarkom ali ultravioletnim žarkom, oz. če bodo delali ob neustreznih razsvetljavi, so potrebni vestni zdravniški pregledi pred nastopom službe in obdobji zdravniški pregledi.

Včasih je potrebno skrajšati delovni čas ali menjati delovno mesto.

Dr. Vrhovnik Vekoslav

ŠKOT — AVTOMOBILIST

Ko vozim takole z dvema kolesoma nad prepadom, prihranim 50 % gum

Pravkar je izšla

revija slovenske papirne industrije / št. 1 / april 1976 / leto IV

Izšel je tudi

BILTEN

SLOVENSKE PAPIRNE INDUSTRIJE

Nove knjige...

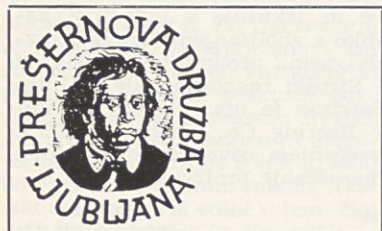
(Nadaljevanje z 8. strani)

Nevil Shute:
ČAROBNI PISKAČ — roman

Roman je pretresljiva pripoved o starčku, ki se skuša s skupino majhnih otrok prebiti s skrajnega jugozahoda Francije do Normandie in Anglije, potem ko so Francijo že zasedle trume nacističnih vojakov. Po mnogih grozotah, ki so jim priča, po mnogih nevarnostih in mukah, potem ko že padajo v roke gestapu, starčku s pomočjo zaročenke njegovega padlega sina le uspe rešiti otroke in sebe pred strahotami vojne.

Vse interesente pozivamo, da se naročijo z naročilnico pri vratarju.

J. S.

A — A — A — AL — BA — BO — BRA — CA — CI — CI — CUM — DRI — E — E — EV — GE — GENT — GI — HIN — I — ID — IN — IZ — IZ — JA — JA — JA — JA — JAN — JAR — JEL — KA — KA — KA — KER — KI — LAS — LE — LE — LI — LIP — LJE — LJE — MAN — ME — ME — NA — NE — NEC — NI — NIK — NJE — NO — NO — NOR — O — OB — PA — PA — PI — POL — POR — PRE — PRE — RA — RIT — RO — RO — ROM — ROŽ — SA — SA — SKA — SLAD — ŠKA — TA — TE — TI — TI — TO — VA — VE — VE — VE — VI — VO — VRH — ZEM — ZI — ZO — ŽE

Iz gornjih zlogov sestavite dvakrat po štirinajst besed. Vsak opis velja za obe besedi pod isto številko. Zahtevane besede vpišite v prvo ali drugo zlogovnico. Če ste jih pravilno sestavili, boste uporabili vse zloge, če pa ste jih tudi prav razporedili, bodo dale njihove začetnice v prvi zlogovnici krajši naziv naše znane tovarne papirja, v drugi zlogovnici pa prav tako krajše ime SOZD, ki združuje slovenske papirničarje.

1. kraj v severni Sloveniji s papirno industrijo, 2. že umrli svetovni šahovski prvak, 3. naše znano obmorsko letovišče v severnem delu Jadranskega morja, 4. slovensko rudarsko mesto, 5. vrsta lirske epske pesmi, 6. kraljevina v severozahodnem delu Evrope, 7. široko razgledan človek, razumnik, 8. iglasto drevo, 9. področje matematike, 10. vrsta žage, 11. celina, kontinent našega planeta, 12. alkoholna pijača, 13. sobica, prostor v (kmečki) hiši, 14. geometrični lik.

I. S.

Dvojna zlogovnica

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		

Alkoholizem in njegove posledice

VEVČE, MAJ — Alkoholizem predstavlja tako v Sloveniji kot v celotni svetovni kar hudo nadlogo in ni le medicinski, ampak tudi družbeni problem; pri tem pa alkoholik propada ne le osebnostno, ampak tudi fizično. Po definiciji svetovne zdravstvene organizacije so alkoholiki osebe, ki prekomerno pijejo alkoholne pijače in je njihova odvisnost od alkohola tolikšna, da razodeva bodisi čitne duševne motnje ali pa se pojavljajo znaki, ki razjedajo njihovo telesno in duševno zdravje kot njihove odnose do družbe.

Alkoholizem je bil deležen podrobnega obravnavanja in ameriški psihiater Jellinek je izdelal, na osnovi študije mnogih primerov alkoholikov, shemo razvoja alkoholne zasvojenosti od prvih začetkov poseganja po pijači do žalostnega konca alkoholika. Pri tem je treba poudariti, da prvi popiti kozarec alkohola še ne pomeni kroničnega alkoholizma. V začetnih fazah alkoholizma obstaja možnost, da se nadaljnje pogreznje v alkoholno zasvojenost ustavi tudi brez zdravljenja, čeprav pa se seveda primeri to dokaj redko.

Prvi znaki alkoholizma so tisti, ko človek zaradi takšnih ali drugačnih težav ali navad sega po alkoholu občasno in v tem išče raznih olajšav. Večina avtorjev se danes strinja z mnenjem, da alkoholizem prične s simptomatskim pitjem, to je z opijanjem, ki ima za cilj omiljenje vseh mogočih bolečin, napetosti in notranjih muk, ki so v večini primerov psihološkega in socialnega značaja in le redko kdaj izvirajo iz telesnih bolezni. Alkohol blaži močne simptome nevrotičnih motenj, gladi bodice konfliktnih situacij, preganja strah, rodi pogum, odganja skrbi.

Prvim znakom alkoholizma, to je občasni poseganju po alkoholu, sledi že kar dokaj redno iskanje olajšav v alkoholu. Tak človek se prične običajno izmikati razgovorom o alkoholu, ker ga je strah, da bi okolica opazila, da pije drugače, oz., da mu alkohol

pomeni nekaj več kot ostalim. Vendar označujemo vse to kot predalkoholno fazo. Če se pitje nadaljuje, prične prizadeti piti pretežno na skrivaj, pojavljati pa se prične že kar pohlep po alkoholu. Človek pod vplivom alkohola veliko razmišlja. S tem v zvezi se prične pojavljati prvi občutki krivde. Ker se osebnost boji, da ji bo zmanjkalo alkohola, si prične ustvarjati zaloge. Prične se pojavljati izgube spomina za krajša obdobja pijanosti. Sedaj lahko že govorimo o tako imenovani uvodni fazi alkoholizma. Temu sledi kritična faza, ko že lahko govorimo o pravi alkoholni zasvojenosti, za katero je značilno, da alkoholik izgubi kontrolo nad količino zaužite pijače. To pomeni, da človek, s tem, ko prične piti, pije vse dotlej, dokler zaradi hude alkoholiziranosti ne more več piti. Tudi v tem obdobju obstajajo seveda še vmesna obdobja treznosti, kar v njegovi osebnosti kot okolici vzbuja pričnanje, da zdravljenje še ni nujno potrebno, ker lahko abstina, če hoče. Seveda pa so to obdobja, ko človek piti ne more.

V obdobju kritične faze se pri alkoholu pojavita tudi dva psihološka mehanizma, katerih namen je obvarovati osebnost pred izgubo samospoštovanja in sicer obrambni mehanizem racionalizacije, za katerega je značilno, da skuša alkoholik razložiti in opravičiti pred okolico in samim seboj svoje popivanje. Vzroke zanj pa najde v neurejenih domačih razmerah, nerazumevanju okolice za njegove probleme, v neurejenih delovnih razmerah in podobno. Alkoholik želi z modifikiranjem pivskih navad pitje zaječiti, vendar se v glavnem pravil, ki si jih postavlja, ne drži. Alkoholik razmišlja tudi o tem, da bi s spremembo kraja bivanja uspel obdržati zmerno pitje, ker meni, da mu v kraju, kjer biva, ponujajo pijačo. V tem primeru govorimo o geografskem begu od alkohola. Za psihološki mehanizem izolacije pa je značilno, da doživlja alkoholik stalne očitke

vesti, kar pa se sčasoma spremeni v sovražni odnos do vsega, kar mu vzbuja občutke krivde. Jasno je, da se ta sovražni odnos pokaže najprej nasproti ožjim svojcem. Od vseh, ki v njem kakorkoli vzbujajo občutek krivde, se začne odmikati. Tak človek prične zanemarjati delo, kar pa pretežno ob blagohotnem razumevanju podobnih, odgovornih v službi, prikriva z dopusti. Ravno to razumevanje je mnogokrat krivo, da zamudimo čas, ki je za zdravljenje ugoden. Človek postaja tako vse bolj osamljen, ker se stara družba prične od njega odinikati.

Sledi kronična faza, za katero je značilna že taka telesna odvisnost od alkohola, da mora alkoholik zjutraj popiti določeno količino alkohola, tako da premaga abstinencijske težave, predvsem pa hudo tresenje telesa. Ta potreba po jutranjem obroku alkohola vodi v dolgotrajno pijanost. Alkoholik preneha prikrivati svoje pitje, pije javno in pitje tudi priznava. Vse to je posledica upada moralno-etičnih lastnosti. Postane mu povsem nepomembno kaj pije, samo da dobi alkohol.

Alkoholna toleranca (prenosljivost za alkohol) se prične nižati. Pojavljajo se znaki telesne zastrupitve, motnje v delovanju živčnega sistema, odpovedujejo notranji organi kot npr. jetra, pojavljajo se alkoholne psihoze in drugo. S tem v zvezi prične propadati tudi njegove duševne sposobnosti. Ves sistem opravičevanja pred drugimi in pred samim seboj se ruši. Alkoholik prizna svoj poraz in postane pripravljen, da se gre zdraviti. Alkoholikovo spoznanje in njegova odločitev je precej pozna, saj bi ob pravočasnem zdravljenju obvarovali alkohola nadaljnjega propadanja njegove osebnosti.

Ko govorimo o alkoholizmu in o zdravljenju, je prav za zdravljenje pomembno tudi to, da razlikujemo primarni in sekundarni alkoholizem. O primarnem alkoholizmu govorimo, ko pride do alkoholne zasvojenosti zaradi izpostavljenosti alkoholu (npr. v vinogradniških področjih ali poklicih, kjer je človek izpostavljen uživanju alkohola), s sekundarnim alkoholizmom pa označujemo prekomerno pitje zaradi čustvenih problemov. Za zdravljenje je ugodnejši primarni alkoholizem, ki je zelo pomemben za začetek zdravljenja, v končni fazi pa postanejo vzroki popolnoma nepomembni.

Zdravljenje alkoholika bo uspešno le, če bo odločitev pravočasna, seveda ob razumevanju in sodelovanju zakonca ter organizacije združenega dela, v kateri je prizadeti zaposlen.

Jožica Razdevšek

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Količevo

V času od marca do aprila so se zaposlili:

Orehek Marija — snažilka
Cafuta Stanislav — del. na lesn. prostoru
Zinič Vinko — embal. delavec
Cerar Vinko — embal. delavec
Kokalj Andrej — vajenec
Mav Branko — elektrikar
Kosi Darko — del. v embalaži
Kveder Mirko — sofer
Stenko Anton — pazilec sita
Bregar Ivan — dipl. ing. za gradbeništvo

V istem času so odšli:

Kveder Jože — sofer — umrl
Majdič Anton — del. v proizvodnji — v JLA
Milanovič Radoslav — del. na les. prost. — samovoljno
Kokalj Andrej — embalažni delavec — šel učiti
Javoršek Rudi — embal. delavec — invalid. upokojen
Prelec Rudi — dvorišni delavec — samovoljno
Hančič Jože — snemalac — samovoljno
Brinovec Anton — embal. del. — upokojen

Rodili so se:

Hribar Stefanu hči Jožefa
Cerar Francu II hči Bernarda
Stefan Francu sin Tomaž
Posl Adalbertu hči Sabina
Stražar Vinku hči Marta
Osolin Martini sin Boris

Cestitamo!

Papirnica Vevče

April 1976

Prišli:

Pugelj Janez — vodja gaufrirnega stroja

Prvulović Đorđe — razkladalec surovin

Ulčakar Ladislav — električar II

Đurić Dragan — II. pom. preč. rez. stroja

Dobnik Barbara — evidentičar v energ. odd.

Vrečar Franc — električar II

Odšli:

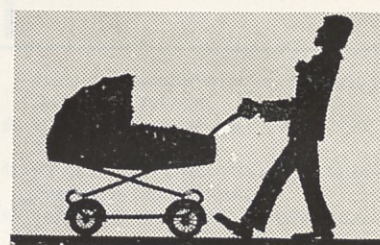
Morela Fani — pregledovalka pap. — upokojena

Bevc Danica — zavijalka — upokojena

Vuković Petar — I. pom. dodel. stroja

Dujaković Gojko — I. pom. prem. stroja

Milosavljević Stanimir — snemalac lesovine

Rodili so se:

Dimić Rudiju sin Simon

Cukjati Marjanu in Ivanka hči Marja

Nikolić Miletu sin Nebojša

Zagar Dragotu hči Polonca

Pugelj Ignacu hči Nataša

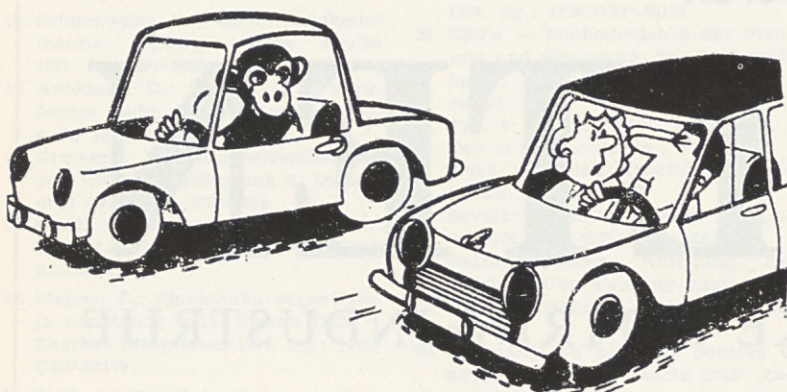
Mulh Antonu in Mariji sin Damjan

CESTITAMO!

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljane in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Deisinger, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik Danilo Domažnjak (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani

Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Brez besed